

dan nogle, der skal bekæmpes, og det er sådan nogle, der ikke må få magt igen i Afghanistan.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er lige et spørgsmål mere fra hr. Per Kaalund.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det er lige til opfølgning af mine egne spørgsmål under indlægget om Tyskland og Norge. Det, der ligger bag vores bemærkninger, er, at der på Rigatopmødet, som NATO havde, var en diskussion om det, at man udstyrer de forskellige lande med forskellige mandater.

Jeg vil bare have bekræftet, at det er den danske regerings holdning, at man bør være mere åben over for at kunne deployere, tror jeg, det hedder i sproget, styrker f.eks. nede sydpå, altså at man, hvis danskerne og englænderne er trængt dernede, så kan få tyskerne og nordmændene ned og støtte op uden for store besværligheder. Det er den ene ting.

Den anden ting, jeg nævnte i mit indlæg, var spørgsmålet om de her luftstøtteoperationer, hvor der jo er en diskussion i militære cirkler om at søge at begrænse disse angreb – specielt måske hos amerikanerne, der står for dem – fordi det netop medfører civile tab. Er det noget, der indgår i den danske regerings holdning i forhold til drøftelserne i NATO om, at man skal søge at ændre strategien på de områder, så man kun bruger dem i helt nødvendige tilfælde?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Der er vi enige med hr. Per Kaalund. Vores holdning er selvfølgelig også, at når man solidarisk vedtager en beslutning, er man også solidarisk og med til at gennemføre den, og det gælder også i Helmand. Derfor er jeg helt enig med hr. Per Kaalund i, at lande selvfølgelig helst skal komme hinanden til undsætning i en sådan situation. Vi har forskellige opgaver, vi ligger forskellige steder, men selvfølgelig skal vi også kunne hjælpe hinanden og rykke sammen. Det er den danske opfattelse.

Så til luftoperationerne: Også her er vi enige med hr. Per Kaalund. De skal ikke bruges på en måde, som betyder, at man kommer til at lave fuldstændig urimelig skade og kommer til at ramme civile, sådan som det desværre er sket, hvilket også har betydet, at sympatien for indsatsen mod Taleban pludselig daler, uden nød-

vendigvis at støtten til Taleban stiger. Men så øges leden og håbløsheden, og det skal vi ikke ud i.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til udenrigsministeren. Det ser ikke ud, som om der er flere, der ønsker ordet.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 162:

Forslag til folketingsbeslutning om det danske bidrag i Irak til den multinationale sikringsstyrke m.v.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 10/5 2007).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Hald Madsen (V):

Som tidligere nævnt er vi på den mest tragiske vis blevet mindet om, hvor farlig situation er i Irak. Vi har været igennem flere faser, siden vi i 2003 gik ind i Irak. Den første fase handlede om at opretholde FN's Sikkerhedsråds troværdighed. Uanset hvor fæl en diktator man er, så skal man leve op til FN-resolutionerne, ellers vil der være en konsekvens.

Det er på dette grundlag, at den danske regering valgte at gå ind og fjerne Saddam Hussein til stor lettelse for den irakiske befolkning.

Som vi alle ved nu, var det virkelig et problem ikke at vinde krigen, men at vinde freden. Det blev gjort ved at etablere en overgangsperiode, hvor irakerne skridt for skridt er begyndt at

overtage deres eget land, hvor de etablerede et nyt demokrati, og hvor de har fået en forfatning, og hvor den økonomiske genopbygning er startet.

Men alt dette kunne ikke lade sig gøre uden de fornødne rammer for sikkerhed både for den civile irakiske befolkning og ikke mindst for den irakiske regering, som derved kunne blive handledygtig. Det drejer sig om, at de mange etniske og religiøse grupperinger i den irakiske befolkning skulle opnå en tillid til Iraks fremtid.

Kl. 18.00

Nu står vi så i dag med et Irak, som har en forfatning, har haft demokratiske valg og nu ønsker at få overdraget mere og mere af Irak til den irakiske befolkning. 331.000 irakiske sikkerhedsstyrker er nu blevet uddannet, og de udgør en vigtig del af grundlaget for, at irakerne kan overtage provins efter provins.

Men det står også lysende klart for enhver, at jo mere magt, der overdrages til irakerne, desto voldsommere kamp vil der blive for de forskellige etniske og religiøse, militante, sekteriske grupperinger i den irakiske befolkning, ikke blot om magten, men også om, hvorvidt landet skal være et demokrati eller et islamisk regime ligesom Iraks nabolande.

Der vil komme mere kamp om at placere sig i en magtposition i det fremtidige Irak. Desuden må man se i øjnene, at en stor del af Iraks nabolande absolut ingen interesse har i, at Irak får succes med at skabe et demokrati, som er en mangelvare blandt landene i Mellemøsten.

Den irakiske regering har nu selv ønsket at overtage magten og ansvaret i det sydlige Irak. Allerede nu har irakerne overtaget tre ud af fire provinser, og nedtællingen til at overtage den sidste provins er begyndt. Derfor er det også helt naturligt, at Danmark er kommet til den fase, hvor vi begynder at udskifte vores værktøj. Vi trækker os ikke ud af Irak, men vi skifter værktøj.

Fra at være aktive aktører bliver vi nu aktive observatører. Vores opgave bliver nu at støtte irakernes selvstændighedsproces, at støtte de styrker, som vi har været med til at uddanne, og at rådgive de irakiske myndigheder, som er ved at opbygge demokratiske institutioner. Dette blev bekræftet af den irakiske delegation, som netop har besøgt det danske Folketing. Foruden en varm tak for vores hjælp var de også klare i deres ønske om at være herre i eget hus.

Vi skal også begynde at investere i den økonomiske genopbygning, som er en helt central

nødvendighed for at give den irakiske befolkning et reelt håb om en fremtid med arbejde og ikke mindst en fremtid med fred og stabilitet. Der er mange kræfter, fanatiske grupper i og uden for Irak, som arbejder for at ødelægge Iraks fremtid. Derfor har den danske regering ikke rystet på hånden, og derfor vil vi heller ikke fremover lade os true af disse terrorister.

Holdningerne til den danske deltagelse i Irak er mange, derfor er det en stor glæde for Venstre, at et så bredt flertal af partier i det danske Folketing bakker op omkring dette beslutningsforslag, for uanset hvilken politisk holdning og overbevisning man har, er og bliver det utrolig vigtigt, at der er et solidt og bredt politisk mandat, der står bag, når vi deltager i internationale missioner.

Missionen i Irak har været en utrolig svær proces, ikke mindst for vore danske soldater, som sætter deres eget liv på spil. For dem har det en uvurderlig betydning, at Folketinget kan sende et klart signal om, at uanset hvad er der en bred opbakning til de danske styrkers indsats. Derfor skal der lyde en varm og dybfølt tak til de danske soldaters fremragende indsats. Der skal også lyde en tak til de civile rådgivere og ngo'er, som hjælper til i demokratiopbygningen, og som har været og er en uvurderlig hjælp i Irak. Venstre kan naturligvis støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg kan ikke lade være med at imødegå hr. Jens Hald Madsens, jeg ved ikke for hvilken gang fremsatte påstande, usandheder og omskrivninger af, hvorfor vi gik med i invasionen i Irak, og hvorfor vi går ud nu.

Er det ikke rigtigt, at det med, at vi gik ind på påstanden om masseødelæggelsesvåben, og det med, at vi gik ind, fordi FN's resolutioner ikke blev overholdt, er to sider af samme sag, for det var det, resolutionerne handlede om, og er det ikke en mærkelig form for omskrivning af, at vi gik ind som følge af en påstand, der ikke var sand?

Kl. 18.05

Det andet er påstanden om, at vi nu går ud på anmodning fra den irakiske regering. Er sandheden ikke, at vi går ud, fordi briterne går ud, at vi går ud, fordi regeringspartierne ikke tør se vælgerne i øjnene ved næste valg med en stor styrke i Irak?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det er fuldstændig lysende klart, når man ser beslutningsforslaget, som er grundlaget for, at den danske regering gik ind i Irak, at det er baseret på, at Saddam Hussein nægtede at samarbejde med FN, nægtede at deltage aktivt i at få klargjort, hvad der var op og ned med hensyn til masseødelæggelsesvåben.

Baggrunden, for at man overhovedet gik ind – og det står helt specifikt i bemærkningerne til beslutningsforslaget – var jo netop, at man havde et erfaringsgrundlag med, at Saddam Hussein ikke bare havde et ønske om at få masseødelæggelsesvåben, men at han rent faktisk også formåede, evnede og havde vilje til at slå uskyldige civile ihjel med sådanne våben.

Det har da en konsekvens, hvis man ikke overholder en FN-resolution, og det har ikke så meget at gøre med masseødelæggelsesvåben, det har simpelt hen noget at gøre med, at den troværdighed, der burde være omkring FN's Sikkerhedsråd, må være til stede.

Så jeg kan kun sige, at det er en kendsgerning, at den irakiske regering, som er blevet valgt på demokratisk vis, har bedt om at overtage den militære del i Irak, og det skal vi selvfølgelig efterleve og sige, at de skal have den mulighed.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Synes hr. Hald Madsen ikke, det er mærkeligt, at irakerne lige fik den idé om at få lov til at overtage sikkerhedsansvaret, da briterne havde besluttet sig for at begynde en tilbagetrækning fra det sydlige Irak?

Jeg vil godt vende tilbage til årsagerne til, at den danske regering gik med i invasionen i Irak i strid med FN, i strid med folkeretten. For nu har vi hørt i samfulde 4 år fra statsministeren, fra hr. Hald Madsen og fra andre repræsentanter fra regeringen, at det her handlede om FN-resolutioner, der ikke blev overholdt. Nej, de FN-resolutioner handlede om masseødelæggelsesvåben, og der var ikke nogen masseødelæggelsesvåben.

Man gik ind på et falsk grundlag, man gik ind uden plan for at redde freden, og derfor har vi fået en katastrofe af et omfang, som er rædselsvækkende. Det bakker vi nu ud af, og det støtter jeg, for vi kan ikke rigtig gøre nogen positiv forskel. Men begrundelserne både for at gå ind og

gå ud er falske, når de fremsættes fra regeringen.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Jeg kan ikke se nogen grund til, at hr. Lykketoft bruger så stærke ord, for det bliver ikke mere rigtigt af det, som hr. Lykketoft siger. I begrundelsen står det bare lysende klart, at grunden til, at den danske regering reagerede dengang, jo var, fordi Saddam Hussein ikke efterlevede det, der stod i FN-resolutionen om netop at samarbejde, om netop at give mulighed for, at det internationale samfund kunne få klargjort, hvad der var op og ned.

Det er da besynderligt, at man bliver ved med at fastholde, at en diktator, som ikke ville åbne muligheden og vejen for, at vi kunne få at vide, at der ikke var masseødelæggelsesvåben, og som ikke ville efterleve en FN-resolution, ikke skulle fjernes. Det er jo det, der er hele kernen. Hvis man ikke efterlever en FN-resolution, er der en konsekvens, og konsekvensen stod lysende klart også for Saddam Hussein.

Så kan jeg kun sige en ting: Der er da ikke noget mærkeligt i, at den irakiske regering regerer nu. Det har da været en lang proces, nu har de tre provinser ud af de fire provinser. Det har været en lang, lang proces for den irakiske regering, og jeg synes faktisk, det er flot gået, at man er nået så langt i den proces.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Ved tidligere debatter i Iraksagen her i Folketingssalen om forlængelse af mandat osv., vil hr. Jens Hald Madsen jo kunne huske, at når vi har fremført vores forslag siden 2004 om en exitstrategi og siden sidste år har sagt, at nu må det være slut, vi gav ikke mandat ud over den 1. juli sidste år, er vi gang på gang blevet mødt med argumentet om, at når man udmelder en dato, går man terroristernes ærinde. Disse ord må give genklang i hr. Jens Hald Madsens ører: Vi går terroristernes ærinde ved at udmelde en dato.

Nu har regeringen så udmeldt en dato, som vi i øvrigt støtter op om, i august måned skal vi ud. Er det ikke at gå terroristernes ærinde?

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Nu har jeg meget stor respekt for hr. Per Kaalund og jo også hans erindringsevne, men sådan

som jeg erindrer det, var det således, at den irakiske regering på daværende tidspunkt bad os om ikke at trække os ud.

Hvis den irakiske regering ikke er i stand til at håndtere situationen rent sikkerhedsmæssigt, så ville det da være tåbeligt at angive en dato for, hvornår man trak sig ud, men det, der jo gør hele forskellen, er, at den irakiske regering nu har fået uddannet 331.000 sikkerhedstropper og mener, at de kan løse opgaven, og så ligger det da på den flade hånd, at vi, når den samarbejds-partner, vi har, ønsker, at vi udtræder, så uden nogen problemer kan fortælle, hvornår vi gør det. For det er ikke et spørgsmål om, at vi har en dialog med terroristerne, vi har en dialog med den valgte irakiske regering.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det var jo nok det svar, jeg havde forventet. Det at gå terroristernes ærinde er selvfølgelig begrundet i sikkerhedssituationen.

Vil det dermed kunne konkluderes, at hr. Jens Hald Madsen mener, at sikkerhedssituationen i Basraregionen, hvor vi befinder os, er bedre i dag, end den var, da vi gang på gang fik skyld for at gå terroristernes ærinde, når vi ville udmelde en dato? Er der slet ikke flere terrorister tilbage i det sydlige Irak, som efter hr. Jens Hald Madsens argumentation nu trygt kan gå i gang? Det var den ene ting.

Den anden ting er, at vi jo tit har hørt, og det må også give genklang i hr. Jens Hald Madsens ører, at vi bliver, til arbejdet er gjort færdigt. Er arbejdet gjort færdigt?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Tillad mig at begynde omvendt: Hvem er det, der skal definere, hvornår vi har gjort arbejdet færdigt? Er det hr. Per Kaalund? Eller er det den irakiske befolkning, repræsenteret af den irakiske regering?

Vi trækker os ikke ud af Irak. Vi skifter værktøjer nu. De helikoptere, der skal være der med 55 personer fra forsvaret, er observationshelikoptere. Det er faktisk et meget klassisk eksempel på, at vi altså overgår fra at være aktive aktører til at være aktive observatører.

Vi er faktisk kommet i en udviklingsproces, og jeg kan jo så spørge modsat: Skal vi ikke have tillid til den irakiske regering, når den beder om at blive herre i eget hus i militære anliggender? Skulle vi så svare nej?

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Mit spørgsmål er egentlig noget i retning af: Hvordan synes hr. Jens Hald Madsen selv det går i Irak?

Nu har vi her den 9. maj fået en situations- og trusselsvurdering fra Irak fra Forsvarets Efterretningstjeneste. Det er en situations- og trusselsvurdering, der fylder tre sider. Der står bl.a.:

»Situationen har udviklet sig til borgerkrig, hvor irakerne kæmper om territorier, ressourcer og politisk magt, og landet er præget af opløsning og udbredt kaos.«

Er det det Irak, som hr. Jens Hald Madsen gerne ville skabe, dengang han sammen med Bush og Blair startede den ulovlige Irakkrig?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Nu har jeg ikke haft så tæt et forhold til Bush i beslutningsprocessen, bliver jeg nødt til at sige til hr. Rune Lund. Til gengæld har jeg jo haft et tæt forhold til hr. Rune Lund ved hver evig eneste onsdag at høre ham spørge statsministeren om, hvordan statsministeren synes det går. Det er jo en meget konstruktiv demokratisk proces, vi har gang i her, i stedet for at fortælle, hvad den alternative mulighed var: Hvordan kommer man af med en fjel diktator, der slår sin egen civilbefolkning ihjel? Hvordan gør man det med diplomati for eksempel og kun diplomati?

Det havde måske været mere konstruktivt af hr. Rune Lund at forklare det. Jeg kan blot sige én ting, og det er, at der altså er forskel på, hvad der foregår i Nordirak, hvad der foregår i det centrale Irak, og hvad der foregår i Sydirak, og det ved hr. Rune Lund også.

Kl. 18.15

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er hr. Rune Lund helt klar over. Han har bl.a. haft lejlighed til flere gange også at diskutere med statsministeren om det sydlige Irak og Basraområdet, hvor statsministeren gentagne gange har sagt, at det i syd skam gik rigtig godt, og at det var derfor, at de danske styrker godt kunne trækkes væk, og hvor jeg og Enhedslisten hele tiden har gjort opmærksom på, at det er en fuldstændig forkert beskrivelse af, hvad der foregår.

Men jeg fik ikke svar på mit spørgsmål. Hvordan synes hr. Jens Hald Madsen selv det går, 4 år efter at den ulovlige Irakkrig startede? Vi har en

borgerkrig i et land, som er i fuldstændig opløsning.

Hr. Jens Hald Madsen nævnte jo, at Saddam Hussein kunne finde ud af det der med at slå civile ihjel. Så må vi også bare konstatere, at tidsskriftet *The Lancet* i en artikel fra den 11. oktober 2006 opgør, at der på det tidspunkt var 655.000 døde irakere som følge af Irakkriegen. Det er oven i købet et tal, som fremgår af Udenrigsministeriets publikation »Danmarks engagement i Irak« fra maj 2007.

Så hvordan synes hr. Jens Hald Madsen egentlig det går?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det, der er så ærgerligt ved den her diskussion, og det sker jo gentagne gange, er, at statsministeren, udenrigsministeren, forsvarsministeren og regeringspartierne har fundet den balance i debatten, at vi faktisk erkender, at der er store, store problemer og vanskeligheder i Irak, og så samtidig forklarer, at der er sket store fremskridt i forhold til valgproces, forfatning og økonomisk genopbygning.

Hvad er så forskellen, vil jeg spørge hr. Rune Lund? Forskellen er, at Enhedslisten ikke er i stand til, ikke evner at have den balance. Det eneste, Enhedslisten evner, er at kritisere. Hvis Enhedslisten havde lidt format, bare en lille smule format, så havde hr. Rune Lund også nævnt, hvilke positive ting der er sket i Irak, men det formår hr. Rune Lund ikke, og det er synd.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg må sige, at jeg ikke misunder hr. Jens Hald Madsen den tjans at skulle stå her i dag og forsvare regeringens Irakpolitik efter alt det, der er sket gennem de forgangne år.

Lidt skarpt sagt kan man vel sige, at krigen starter på en løgn og slutter på en løgn. Den starter på en løgn om masseødelæggelsesvåben og Al-Qaeda og slutter på en løgn om, at sikkerhedssituationen nu er så god i Irak, at man med sindsro kan trække sig ud. Det er ikke nemt at forsvare, i betragtning af hvad vi gennem årene har hørt fra partiet Venstre om fremskridt i Irak. Det tror jeg er så tykt og så åbenbart for enhver, at man næsten burde lade det tale for sig selv.

Jeg vil spørge om en enkelt ting, og det vedrører, at jeg hører hr. Jens Hald Madsen sige i sin ordførertale, at det er af uvurderlig betydning

med et bredt flertal her, nu når vi skal trække os ud. Det enkle spørgsmål er: Hvorfor var det ikke af uvurderlig betydning at have et bredt flertal, da man i sin tid startede krigen ulovligt?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Når hr. Morten Helveg siger, at han ikke misunder mig min situation, må jeg sige, at det er gensidigt i forhold til den situation, Det Radikale Venstre er i.

Jeg synes bare, at det måske er lidt forsimplet at sige, at man konstaterer som noget faktagtigt, at det hele er bygget på en løgn. Det bliver jeg bare nødt til at afvise og sige simpelt hen ikke er korrekt.

Det er da rigtigt, at der ikke var et bredt flertal for at gå ind i Irak, men det kan jeg vel lige så vel spørge dem, som ikke ville tilslutte sig det, om. Jeg skal vel ikke redegøre for, hvorfor Det Radikale Venstre ikke tilsluttede sig. Jeg skal redegøre for, hvorfor Venstre gjorde, som de gjorde.

Jeg mener, at det var en rigtig beslutning, ud fra at Saddam Hussein ikke ville overholde de vilkår, der stod i den FN-resolution, og at det havde en konsekvens. Det må være hr. Morten Helveg Petersen selv, der skal redegøre for, hvorfor man agerede, som man gjorde.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Nu er det jo Venstres ordfører selv, der står og siger, at det er af uvurderlig betydning at have brede flertal i udenrigspolitikken. Sådan måtte jeg forstå det.

Faktum i den her sag er, at regeringen tilbage i 2003 valgte at blæse på årtiers tradition for bredt samarbejde i udenrigspolitikken og gik i krig på et ulovligt grundlag. Derfor er det lidt, undskyld, tykt at skulle høre på, at det er af uvurderlig betydning at have brede flertal i udenrigspolitikken, når man ikke var en døjt interesseret i det på det tidspunkt i 2003. Derfor hænger tingene ikke sammen for Venstre og Venstres Irakpolitik, og det tror jeg er rimelig åbenbart for enhver, der følger den her debat.

KL 18.20

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Altså, på daværende tidspunkt var jeg formand for Det Udenrigspolitiske Nævn. Jeg kan blot konstatere en ting: Der var nogle partier i oppo-

sitionen, som brød en tradition. Jeg kan simpelt hen ikke forstå det. Regeringen fremsætter noget, som er baseret på en FN-resolution, som en diktator ikke ønsker at overholde, og der står i den FN-resolution, at der er en konsekvens, og så er der nogle oppositionspartier, der ikke vil bakke op om, at det skal have en konsekvens.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Morten Helveg Petersen i, at det var et brud, et alvorligt brud, og det er derfor, jeg siger, det er uvurderligt. Det er da af uvurderlig betydning, at vi igen kan vende tilbage til et bredt flertal, for det har vores danske soldater faktisk fortjent.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil sige til hr. Jens Hald Madsen, at det ikke er godt at lyve. Det er ikke godt at lyve over for andre, og det er heller ikke godt at lyve over for sig selv. I sidstnævnte tilfælde kan det ende med, at man til sidst tror på det.

I tilfældet hr. Jens Hald Madsen har jeg på fornemmelsen, at han efterhånden selv tror på den løgn, som man har kørt på fra regeringens side siden 2003. For det er ubestrideligt, at de præmisser, som krigen blev startet på, ikke holdt vand. Og derfor synes jeg, at det er lige så pinligt, at man tilsyneladende heller ikke vil stå ved og tale sandt om det, der er baggrunden for, at man nu trækker sig ud. Al den der udenoms-snak, som hr. Jens Hald Madsen kommer med, skal jo så dække over, at det her handler om, at krigen er tabt.

Hvorfor kan regeringen ikke være mandfolk nok til at erkende: Vi gik ind i krigen på et forkert grundlag, og vi har tabt krigen, så derfor trækker vi os ud?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det er måske ud fra sådan en eller anden filosofi om, at hvis man nu bliver ved og ved med at påstå, at beslutningsgrundlaget for den danske regering var det samme som f.eks. for briterne, så tror folk lige pludselig på det.

Enhver kan gå ind og tage beslutningsforslaget, og jeg kan huske det lige så tydeligt. Der står masseødelæggelsesvåben i bemærkningerne, men hvis man læser selve beslutningsgrundlaget, er det baseret på FN-resolutionen. Det er et faktum. Det har intet at gøre med en løgn, men selvfølgelig må det være distraherende og

irriterende for et oppositionsparti, som skal bruge det som begrundelse. Det er bare at tage fat i det her beslutningsforslag.

Det er sjovt nok, at hver gang vi tager det frem og spørger, om det ikke er korrekt, at der står, at beslutningen er baseret på en FN-resolution, så må man jo erkende, at det er rigtigt. At man har brugt masseødelæggelsesvåben som dokumentation, er da egentlig for at dokumentere, at Saddam Hussein ikke bare var en farlig mand for sin egen civilbefolkning, men for hele regionen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Hvorfor vil regeringen ikke være så meget mandfolk, at man erkender, at man har tabt denne krig, og at det er derfor, man trækker sig ud? Hvorfor vil man ikke indrømme, at det her handler om, at man ikke tør stå ansigt til ansigt med vælgerne i en kommende valgkamp med den her krig hængende over hovedet? Hvorfor vil man ikke indrømme – og det er måske det alvorligste – at det her også handler om at give et billede af et Irak, som er stabilt og selv overtager hele sikkerhedssituationen, så man kan sende irakiske asylansøgere tilbage til Irak?

Med andre ord: Man tegner et fuldstændig forkert billede af situationen af nogle andre hensyn end dem, som man faktisk burde gøre til grundlag for debatten. Derfor fortsætter alle de her løgne fra regeringens side.

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det er jo ret stærke ord, hr. Holger K. Nielsen kommer med, for det, hr. Holger K. Nielsen egentlig siger, er, at den irakiske delegation, som var i det danske Folketing for nylig, er fuld af løgn.

Når de takker os for at have hjulpet dem med at komme af med en diktator, er de fulde af løgn. Når de takker for, at de har fået lavet et demokrati og et parlament, hvor de er blevet folkevalgte, så er de fulde af løgn. Når de irakiske parlamentarikere, der er folkevalgte, siger, at de nu faktisk kan tage over, som de har gjort med de tre provinser ud af de fire i det sydlige område, så er de fulde af løgn, de er købte. De er fulde af løgn alle sammen, fordi det ikke passer ind i oppositionens politik.

Det synes jeg er ærgerligt. Det er synd for et nyt demokrati, som endelig er kommet af med en fæl diktator.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Jens Hald Madsen og tak til regeringen for nu endelig at komme med en plan for tilbagetrækning fra Irak. Det skal siges, for det er også det, vi debatterer i dag. Det er vi rigtig glade for.

Til gengæld er vi faktisk enige med SF og De Radikale i, at den her krig blev startet på en løgn, og at vi nu går ud på en løgn. Så når vi siger, at vi er glade for, at vi går ud, så synes vi alligevel stadig væk, det er vigtigt at holde fast i, hvad regeringens argumentation egentlig er for, at vi skal ud. Vi ved jo godt, hvad vores argumentation er.

Hvad er det, der er sket i Irak, som er så positivt, at man nu kan gå ud, når statsministeren i november måned sagde, at alle kyndige var klar over, at hvis vi forlod Irak, ville det ende med et globalt kaos? Hvad er forskellen på i dag og november måned?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det er jo besynderligt, at man fuldstændig ignorerer, at der rent faktisk er sket en udvikling. Jeg bliver nødt til at sige, at hvis det virkelig var fuldstændig kaos i Irak, så var vi ikke i stand til at bruge nogen som helst bistandsmidler derude, for så var man ikke i stand til at lave nogen som helst genopbygning.

Kan man ikke godt forklare mig: Hvordan er man i stand til at lave genopbygning; hvordan er man i stand til at lave skoler, hospitaler, marksystemer, afvandingssystemer osv.; hvordan kan det være, at irakiske repræsentanter kan komme herop til Danmark og sige, at der sker fremskridt, hvis det er rigtigt, som der bliver påstået her, at det hele er kaos?

Vi er kommet i en anden fase. Forskellen fra dengang, hvor Socialdemokratiet sagde, at vi skulle ud, er, at den irakiske regering dengang bad os om at blive, mens den nu kommer og siger: Nu mener vi, vi kan klare det. Den tillid har vi til de irakiske folkevalgte. Den tillid har Socialdemokratiet desværre ikke.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Nu får hr. Jens Hald Madsen det jo til at lyde, som om det er rigtig lang tid siden. Altså, det var i november, vi foreslog det nationale kompromis. Det er et halvt år siden, vi taler om.

Jeg synes måske, det ville være meget relevant at få hr. Jens Hald Madsens kommentarer til: Hvem andre end regeringen mener, at situationen i Irak er forbedret? Jeg ved godt, at den irakiske regering har fået at vide, at det var en god idé at komme med den melding, at de nu gerne ville have os ud. Men hvis vi ser bort fra det: Hvem andre end regeringen i Danmark mener, at situationen i Irak er forbedret?

Jeg mener: Når vores egen efterretningstjeneste nu taler om borgerkrig, hvem er det så, man læner sig op ad, når man siger, at det nu går rigtig godt i Irak? For situationen er jo, at Irak er et katastrofalt sted, og at vi har bidraget til det. Vi har bidraget med vores danske styrker, velmenende fra de danske styrkers side, men rent politisk burde det her jo have været forudset af regeringen, allerede da Hans Blix sagde, at vi måtte vente med at gå ind.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Udgangspunktet er, at det ikke er os, der har bidraget til at gøre Irak til et helvede før i tiden. Det var Saddam Hussein, og det var sådan set derfor, vi gik ind. Udgangspunktet er, at jeg kan finde masser, masser af mennesker, som har så meget ligevægt og så meget viden og så meget balance og så meget fornuft, at de erkender, at der er store problemer i Irak, men også har den respekt at erkende, at der sker fremskridt i Nordirak, i Sydirak, mange steder.

Kl. 18.30

Når Forsvarets Efterretningstjeneste giver udtryk for bekymring, er den primært baseret på en bekymring for Bagdad og det centrale Irak. Der har været bilbomber i både syd og nord, men slet, slet ikke i det omfang som i det centrale Irak, og slet ikke i et omfang, der gør, at man ikke er i stand til at genopbygge både i Syd- og Nordirak.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Jeg vil selvfølgelig gerne anerkende, at Venstres ordfører kæmper en hård kamp for at bevise, at det, vi har gjort i Irak, har været en succes. Jeg mener, at der er mange, som har forudset, at det her ville gå, som det er gået.

Både hr. Jens Hald Madsen og jeg var for nylig til interparlamentarisk udvalgs møde, hvor over 90 lande meget kraftigt tilkendegav, at Irakkriegen har været en meget stor medvirkende årsag til forøgelsen af terror i verden. Vi var nogle stykker i den vestlige verden, der sagde, at det juridisk ikke var holdbart, og vi må nok sige, at på mødet med alle disse lande blev koalitionen indsats virkelig kritiseret. Gør det ikke indtryk på hr. Jens Hald Madsen, at et meget, meget stort flertal af verdens lande, herunder også dem, som vi normalt plejer at arbejde sammen med, mener, at det her er en katastrofe?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det, der gjorde indtryk på mig, da jeg deltog i Interparlamentarisk Union sammen med spørgeren, var, hvor stort et had der er til USA, hvor stort et had der er til Israel, og hvordan man er i stand til konstant at køre dagsordenen, uanset om det handler om Irak eller Afghanistan eller om et hvilket som helst andet sted, over i en fast hadsk retning vendt mod USA, som er vores bedste allierede, i hvert fald den, vi kan have mest tiltro til, og så en kampagne vendt imod Israel. Det var det, der gjorde indtryk på mig.

Det er vel det, der er den egentlige problemstilling i forhold til Irak. Irak kan ikke ses som en isoleret problemstilling. Alle nabolandene omkring Irak har jo deres egen dagsorden. Tag f.eks. Iran, som har en helt specifik dagsorden for at få fokus på Irak og ikke på sig selv. Det, der vel er det ulykkelige, er, at selv om et flertal af den irakiske befolkning kæmper for at få opbygget demokrati, er der utrolig stærke kræfter uden for Irak, der gør alt for at ødelægge deres fremtid og deres muligheder for at skabe fred og stabilitet.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Jeg vil sige, at jeg stadig væk er imponeret af hr. Jens Hald Madsens evne til at få fortalt, at stort set alle lande i verden ikke har forstået det, og at det kun er regeringen, der har forstået det. Det

er selvfølgelig anerkendelsesværdigt, at hr. Jens Hald Madsen kan gøre det.

Når vi var nogle stykker, der mente, at det ikke var en god idé med Irakkriegen, er det, fordi det danske forhold virkelig har betydet meget for os. Vil hr. Jens Hald Madsen fra talerstolen sige, at det ikke er anerkendelsesværdigt, at specielt partiet Venstre beskylder de mennesker, der har været imod Irakkriegen, for at være illoyale over for soldaterne? Det mener jeg er noget af det ringeste argument, man som politiker kan bruge over for mennesker, som virkelig brænder for soldaterne. Og ingen skal være i tvivl om, at det selvfølgelig er mig selv. Jeg vil gerne have, at hr. Jens Hald Madsen her fra talerstolen siger, at det ikke er et sagligt argument, for hvis der er nogen, der brænder for soldaterne, tror jeg, det er os.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Jeg er helt overbevist om, at vi alle sammen her i Folketingssalen kun ønsker det bedste for vores danske soldater og ønsker at give dem de bedste muligheder, værktøjer og redskaber og rammer, så de kan udføre det arbejde, som den danske regering og et flertal i Folketinget har bedt dem om at gøre. Derfor vil jeg ikke indgå i en diskussion om loyalitet. Man kan have forskellige politiske overbevisninger, men jeg er ikke i tvivl om, at vi alle sammen uanset partifarve, og uanset hvilken overbevisning vi har, bakker op om vores danske soldater.

Kl. 18.35

Så vil jeg sige, at det ikke er, fordi jeg vil nedgøre de lande på EPU-konferencen og deres forståelse af Irak. Det, jeg blot forsøger at illustrere, er, at der er så forfærdelig mange dagsordener omkring Iraks spørgsmålet, og dem skal man adskille fra hinanden.

Derfor kunne jeg engang imellem godt ønske mig, at vi havde en lidt mere nuanceret debat her i Folketingssalen og ikke bare stillede det op i sort og hvidt, hvor alt er dårligt. Jeg kunne godt ønske mig, at der var en accept af, at det er en svær proces, at det tager lang tid at gennemgå en proces fra et diktatur med kommandoøkonomi, at der er en masse grupperinger, som før havde nogle magtbeføjelser, som de kæmper for at fastholde, og at det vil give nogle uroligheder. Den accept synes jeg man burde vise i den her debat.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Per Kaalund.

Per Kaalund (S):

For Danmark er det vigtigt, at der er bred enighed om udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Det giver styrke selv for et lille land. I forhold til Irakpolitikken og Irakkrigen har den brede enighed ikke været fremherskende, tværtimod.

Statsministeren sendte Danmark i krig på baggrund af et lille flertal i Folketinget. Socialdemokraterne var enige i, at Saddam Hussein skulle fjernes, men vi anså ikke de politiske muligheder for udtømte. Derfor stemte vi imod dansk deltagelse.

Sverige, Norge, Finland og de fleste andre vesteuropæiske lande deltog heller ikke i krigen. Statsministerens underdanighed over for USA's præsident, George Bush, var så stærk, at Danmark kom til at gå enegang i forhold til dem, vi normalt sammenligner os med.

Danmark og USA er venner, og med få undtagelser har vi også på en lang række områder et værdifællesskab, og i sikkerhedspolitikken er de transatlantiske forbindelser mellem Europa og USA af afgørende betydning. Men det kan ikke skjules, at George Bush og Anders Fogh Rasmussen med deres Irakpolitik i høj grad har udfordret danskernes syn på USA og amerikanerne. De har kompromitteret og trukket store vekslers på de gode forbindelser mellem USA og Danmark.

Grundlaget for den katastrofale krig var helt fejlagtigt: Der var ikke et FN-mandat, FN's generalsekretær betegnede krigen som ulovlig, der var ingen masseødelæggelsesvåben, der var intet atomprogram, der var ingen Al-Qaeda-forbindelse på daværende tidspunkt, og der var ingen plan for, hvordan freden skulle vindes.

I juni 2003 efter få måneders krig forelå der et FN-mandat, og Danmark blev en del af en besættelsesmagt. Fra det tidspunkt stemte Socialdemokraterne for dansk deltagelse, så Danmark kunne leve op til de forpligtelser, en besættelsesmagt har i forhold til folkeretten. Retfærdigvis skal det siges, at der er opnået resultater i Irak med frie valg, opbygning af demokratiske institutioner, dannelse af en regering m.m., og der er gennemført en række genopbygningsprojekter.

Ved denne lejlighed skal der lyde en stor tak og meget ros til de danske soldater og andet udsendt personel, der ofte har udført et stort arbejde under særdeles vanskelige forhold, hvilket

på tragisk vis blev bekræftet ved gårsdagens angreb på en dansk patrulje og tabet af en dansk soldat og flere sårede.

Med baggrund i den katastrofale udvikling i Irak har Socialdemokraterne i snart 3 år jævnligt foreslået regeringen, at der blev udarbejdet en exitstrategi, det vil sige en plan for hjemtagelse af de danske styrker. Vi har konstant løbet panden mod en mur: Vi skulle forblive i Irak, til arbejdet var gjort færdigt, vi måtte ikke lade irakerne i stikken, vi gik terroristernes ærinde, og man kunne ikke på forhånd udmelde en dato. Sideløbende trak land efter land deres styrker hjem, bortset fra Danmark.

Regeringen har meddelt, at man trækker den danske bataljon hjem til august. Det er Socialdemokraterne selvfølgelig enig i. Regeringens beslutning og kovending kan undre set i lyset af de hidtidige standpunkter: Er sikkerheden i orden? Er arbejdet gjort færdigt? Går man ikke terroristernes ærinde? Og den kan undre set i lyset af trusselsvurderingen, hvoraf det fremgår, at der er borgerkrig, at den irakiske regering er splittet, og at der foregår etniske og religiøse udrensninger. Fremtidsperspektiverne er dystre, står der også. Situationen har vel aldrig været værre.

Mon ikke sandheden bag regeringens ændrede holdning nærmere er, at statsministeren har foretaget en kold og beregnende overvejelse, nemlig at et flertal af danskerne er imod engagementet i Irak, at Dansk Folkeparti har fortrudt, at de har støttet krigen, og at forholdene i Irak udvikler sig værre og værre? Den egentlige grund er vel, at bataljonen skal være ude af Irak før et kommende folketingsvalg.

Kl. 18.40

Socialdemokraterne støtter beslutningsforslag nr. B 162 vel vidende, at der fortsat vil være behov for en stor indsats i Irak. Vi er tilfredse, efter at det socialdemokratiske forslag om, at der afsættes 2 x 100 mio. kr. i henholdsvis 2007 og 2008 til støtte for de næsten 4 millioner flygtede irakere både internt og eksternt, kom igennem, og vi er tilfredse med aftalen om de ca. 20 tolke, som godt nok er uden for det her beslutningsforslag.

Historiens dom over Irak bliver hård, men selv om vi desværre ikke kan forvente nogen beklagelse eller undskyldning fra den danske regerings side, vil det være ønskeligt at få foretaget en videnskabelig og uafhængig undersøgelse, der kan klarlægge hele forløbet. Man kan jo håbe, at nogle vil tage ved lære og undgå gentagelsestilfælde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er lige nogle spørgsmål. Hr. Rune Lund er den første spørger.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg syntes, det var så dejligt, da Socialdemokraterne og De Radikale kom på antikrigsholdet, og at vi for en tid her i Folketingssalen kunne have en samlet front mod regeringens og Dansk Folkepartis krigspolitik. Derfor ærgrer det mig faktisk også lidt, at Socialdemokraterne nu vil støtte et fortsat militært engagement i Irak. Godt nok trækker man bataljonen ud, men så kommer der fire helikoptere og 55 mand ned. Hvorfor lader Socialdemokraterne ikke bare regeringen og Dansk Folkeparti selv rode rundt med deres ulovlige og katastrofale krig i Irak?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

For det første mener vi, at vi i Iraksagen gennem årene har ført en meget klar politik. Vi gik imod krigsdeltagelsen; vi deltog i Irak, da vi blev del af den besættelsesmagt; vi har deltaget i en række genopbygningsopgaver. Men som en lang række andre lande har vi anset vores tilstedeværelse med en militær bataljon for ikke at være rigtig. Vi brugte mange kræfter på at forsvare os selv, og det var en meget vanskelig opgave overhovedet at trænge igennem.

Med hensyn til vores stillingtagen til det her beslutningsforslag, er vi selvfølgelig enige i, at bataljonen skal hjem, og det er det helt afgørende. Det er en exitstrategi, og den er vi enige i. Omkring vores forbliven er vi enige og har hele tiden sagt, også i vores Irakforslag tidligere, at vi ønskede træning af både militær og politi som en meget vigtig opgave, og det ønsker vi at fortsætte med. De fire helikoptere betragter vi næsten som et symbolsk bidrag mere end et egentligt militært bidrag.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg er enig i, at man kan kalde dem et symbolsk bidrag – det er i hvert fald ikke et særlig stort bidrag. Men hvorfor vil Socialdemokraterne bidrage med sådan et symbolsk bidrag? Vi har en krig, som er slået fuldstændig fejl, vi har et land, som er i total opløsning, vi har en situation, hvor 4 års krig har ødelagt landet og været med til at slå minimum 655.000 civile irakere ihjel.

Hvorfor siger Socialdemokraterne ikke: Det der har vi prøvet, det er slået fuldstændig fejl, det vil vi i hvert fald ikke være med til, og hvis nogen skal blive ved med at rode rundt i den her krig, så må Dansk Folkeparti og regeringen gøre det selv, for det er ikke noget, vi vil være med til?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

I det her beslutningsforslag ligger der, at danske styrker og for så vidt også civile har forladt hele Basraregionen ved udgangen af 2007, og så koncentrerer indsatsen, hvor begrænset den end er, med maksimalt 100 mennesker i løbet af 2008 i Bagdadregionen, og det mener vi er rigtigt at gøre. Vi har hele tiden gået ind for genoptræning af irakisk militær og politi, og også en række genopbygningsopgaver deltager vi meget gerne i.

Med hensyn til helikopterne ved vi, at englænderne er i svære mangelsituationer, hvad angår helikoptere. Når jeg siger, at det er symbolsk, er det, fordi det, englænderne mangler, er transporthelikoptere og kamphelikoptere. Det er noget, de virkelig mangler, og vi har i anden sammenhæng ladet englænderne komme forud i rækkefølgen for nye helikoptere, men vi synes, at det så er i orden, at de kan få fire observationshelikoptere, der er meget små. Det er dem, som dansk politi bruger i forbindelse med fartbøder, hvis nogen kører for stærkt på motorveje. Så det er ren observation og ganske begrænset transport.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Lars Barfoed for at stille spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil gerne spørge, om hr. Per Kaalund ikke, jeg havde nær sagt i denne forsonende stund, hvor vi nu genetablerer det brede samarbejde om politikken i forhold til Irak og dermed om sikkerhedspolitikken, eftersom vi jo også er enige, når det gælder Afghanistan, i det skær af forsonlighed vil erkende, at det ville have været meget uklogt, hvis regeringen havde lyttet til Socialdemokratiet og for flere år siden havde trukket de danske styrker tilbage.

Kl. 18.45

Når man ser på udviklingen i Irak, må man vel erkende, at det først er nu, at de irakiske

styrker er i stand til selv at overtage ansvaret for de opgaver, som vi har udført indtil nu.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Vi mener stadig væk, at vores Irakpolitik har været meget tydelig og klar, og det, som regeringen, herunder Det Konservative Folkeparti, heller ikke og aldrig har villet se, er, at Danmark de senere år stort set har været det eneste vesteuropæiske land, bortset fra Storbritannien, der var krigsførende, og som har deltaget i Irakopgaverne.

Alle andre har enten ikke deltaget eller har reduceret tilstedeværelsen og trukket sig ud. Det har de selvfølgelig gjort efter en overvejelse, som vi også har gjort os, og vi føler, at vi på anden vis har kunnet gøre mere gavn i Irak end ved en bataljon i den sydlige del. Vi ved, at englænderne på et tidspunkt reducerede med omkring 800 mand, da den danske bataljon var på omkring 500 mand.

Så vi mener, det er rigtigt, at vi har reduceret, og vi føler, at det burde være sket på et langt tidligere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det vil altså sige, at jeg må forstå, at hr. Per Kaalund mener, at de irakiske styrker ville have været i stand til for flere år siden at overtage de opgaver, som vi nu overlader til dem, nu, hvor de selv siger, at de kan overtage dem, i modsætning til tidligere, hvor de ikke mente de kunne. Men der mener hr. Per Kaalund altså at være klogere end den irakiske regering selv med hensyn til, om de ville have kunnet overtage opgaverne.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Ja, det er korrekt. Vi mener, at vi har haft et klogt standpunkt. Som vi ser det, har vi i stor stil brugt utrolig mange kræfter på at skulle passe på os selv, hvad jeg synes har været rimeligt, i den sydlige del af Irak, og vi har tilladt os ved forskellige lejligheder at sige, at vi betragter vores tilstedeværelse mere som en del af problemet end en del af løsningen.

Som sagt mener vi, at vi burde have gået andre veje. Den opfattelse deles af stort set alle EU-lande, af alle de vesteuropæiske lande og de nordiske lande. Det er Danmark, der har gået enegang, og det vil regeringen og partierne bag regeringen ikke forstå. Det har været en ene-

gang, som jo meget tydeligt har svækket dansk udenrigspolitik, både europæisk og i andre sammenhænge.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Hans Kristian Skibby.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu er der ikke noget nyt i, at vi har en Irakdebat her i Folketinget. Det eneste nye er måske, at det lader til at være den sidste, i og med at der jo er indgået en aftale for nogle måneder tilbage, hvor vi er i stand til at tage de danske styrker tilbage fra Irak. Der er selvfølgelig forskellige årsager til det, og jeg synes også, at mange af de forudgående ordførere både har stillet mange spørgsmål og også har fået besvaret mange spørgsmål, som selvfølgelig hænger sammen i en vis sammenhæng.

Fra Dansk Folkepartis side har vi valgt at gå med i det her forlig af flere årsager. Det er selvfølgelig – det er en af de vigtige forudsætninger – ud fra ønsket om at få de danske styrker trukket tilbage. Dette er bl.a. på foranledning af de lokale irakiske folkevalgte politikere, som mener, at de selv kan overtage ledelsesopgaver og sikkerhedsopgaver i Basraregionen.

Oven i det er det altså sådan, at vi, i og med at vi tilrettelægger den danske indsatsstyrke anderledes ved bl.a. at forhøje vores antal i Afghanistan og samtidig nedskære antallet i Irak, stadig væk er med i opgavevaretagelsen med at løse både FN- og NATO-forpligtelser, som Danmark er en naturlig del af.

Fra Dansk Folkepartis side synes vi også, det er rart, at vi på den her måde får målrettet flere midler til netop det, som flere har været inde på vi også skal tage hånd om, bl.a. den civile indsats. Der nævnes bl.a. de internt fordrevne. Der skønnes jo at være omkring et par millioner internt fordrevne. Ligeledes er det selvfølgelig også et spørgsmål om at understøtte på den civile side med hensyn til Jordan og Syrien, som har måttet tage imod en del af de landsforviste eller i hvert fald dem, der er flygtet fra irakisk territorium. Oven i det er det også sådan, at vi i 2008 vil bidrage med yderligere 100 mio. kr. til samme formål.

Det er også nævnt fra flere sider, at vi så stiller med et måske meget, meget lille bidrag, som det blev sagt, med de her fire observationshelikoptere, som selvfølgelig skal have nogle for-

skellige arbejdsopgaver i den periode, hvor de er stillet til rådighed. Men omvendt må man jo sige, at det er de ting, som Danmark er blevet bedt om at stille med, og at det er de ting, der har været et stort flertal i Folketinget for at bidrage med. Derfor vil vi fra Dansk Folkepartis side selvfølgelig også takke for, at der trods den her situation faktisk nu er skabt et billede, hvor vi har fået Socialdemokraterne og De Radikale med i en fælles aftale.

Kl. 18.50

Det er rigtigt, at der er mange sure ting, vi kan konstatere med hensyn til situationen i Irak, og vi har jo fra flere sider også oplevet diskussionen om trusselsvurderingen osv. Men stadig væk mener vi fra Dansk Folkepartis side, at det også er vigtigt at pointere, at man har fået forfatningen på plads, man har fået frie valg gennemført i Irak, og man har bidraget med en massiv genopbygningsproces, hvor der også har været mange, mange penge involveret, med henblik på at få etableret og genetableret forskellige steder. Og ikke at forglemme har vi også været med til at uddanne irakiske sikkerhedsstyrker, omkring 330.000, der står klar til at kunne håndhæve ro og orden nogle af de steder, hvor danske soldater eksempelvis nu trækker sig tilbage.

Derfor har vi fra Dansk Folkepartis side sagt, at det her faktisk er en god løsning, og det er også en løsning, som er taget på baggrund af et irakisk initiativ, nemlig et irakisk politisk ønske om, at vi ikke er nødvendige for at varetage sikkerheden i Basraprovinen.

Med de ord kan vi fra Dansk Folkepartis side bakke op om det fremsatte beslutningsforslag nr. B 162.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er foreløbig en enkelt spørger, hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Er man i Dansk Folkeparti stolt af, at man har været med i den her ulovlige krig, som nu, 4 år efter den startede, har resulteret i et land, som er i total opløsning, et land, som ifølge Forsvarets Efterretningstjeneste er et land i borgerkrig? I »Situations- og trusselsvurdering for Irak« står der:

Situationen har udviklet sig til borgerkrig, hvor irakerne kæmper om territorium, ressourcer og politisk magt, og landet er præget af opløsning og udbredt kaos.

Er man stolt af det, og er man også stolt af, at krigen indtil videre har kostet minimum 655.000 irakiske liv?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg er i hvert fald enig med mig selv i, at der ikke er noget nyt i de spørgsmål, som hr. Rune Lund stiller og også har stillet i forbindelse med de andre Irakdebatter, vi har haft her i Folketinget, nemlig spørgsmålet om den ulovlige krig.

Modspørgsmålet er selvfølgelig: Hvor mange lovlige krige findes der? Hvor mange demokratiske krige findes der? Hvor mange krige findes der, hvor der ikke har været ofre? Jeg synes, at svaret taler for sig selv.

Så nævner hr. Rune Lund i sit spørgsmål nogle uddrag fra Forsvarets Efterretningstjenestes trusselsvurdering af situationen i Irak. Der synes jeg måske også, at hr. Rune Lund skulle have nævnt punkt 4 i den redegørelse, som vi har fået, der jo klart beskriver, at mange af de konflikter, der pågår, ikke skyldes amerikansk, dansk eller for den sags skyld britisk tilstedeværelse, men skyldes konflikter mellem shiaer og sunnier, og de skyldes, at kurderne også kæmper for deres.

Der er store geografiske problemstillinger, og der er folk, som kæmper imod olielov osv., og der er folk, som kæmper imod, at der skal være demokrati, og som hellere ser et islamisk styre. Det er faktisk ikke en ny situation. Det er faktisk en situation i området, som har været der igennem flere århundreder, og det burde hr. Rune Lund også være opmærksom på.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Så glemmer hr. Hans Kristian Skibby også lige punkt nummer 13 og punkt nummer 16 i Forsvarets Efterretningstjenestes »Situations- og trusselsvurdering for Irak«, som handler om, hvordan det ser ud i det sydlige Irak, en situation, som også er præget af opløsning, sekterisk vold og likvideringer på samme måde, som det er tilfældet andre steder i Irak. Forskellen er, at mens risikoen for styrkerne er meget høj i det centrale Irak, er den – i gåseøjne – bare høj i Basraområdet. Så det glemte hr. Hans Kristian Skibby vist.

Men det, jeg spurgte om, var egentlig, om hr. Hans Kristian Skibby var stolt af den krig, som han og Dansk Folkeparti har været med til at starte, en krig, der har smadret et land fuldstæn-

digt, og som har bragt det i total opløsning og kostet mindst 655.000 civile irakere livet. Er det krigens pris? Var det det hele værd, vil jeg spørge hr. Hans Kristian Skibby?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu fremstiller hr. Rune Lund jo nærmest Irak som lutter idyl før 2002. Det er jo ikke et Tyskland, vi taler om, eller et Danmark eller et Sverige. Nej, det var faktisk et land, der var ekstremt korrupt. Der var en sindssyg leder, som ikke havde folkelig opbakning, og der var eksempelvis, skønnede i hvert fald Amnesty International tilbage i 2002, begået folkedrab på omkring 300.000, specielt kurdere, der bl.a. blev udsat for giftgasangreb. Dem har vi bl.a. efterfølgende kunnet se i fjernsynet osv. som beviser.

Derfor synes jeg jo, at det er ganske underholdende, på et tragisk grundlag naturligvis, at man snakker om en krig på løgn. Men var det løgn, at der blev begået massive folkedrab på primært kurdere i den nordlige del af Irak? Nej, det var det ikke. Vi fik eksempel på eksempel om specielt kurderne, om, hvordan de blev undertrykt, og om, hvordan de blev dræbt ved massive henrettelser. Så jeg synes nok, at hr. Rune Lund måske skulle genoverveje sit spørgsmål, inden han stiller det en anden gang.

Kl. 18.55

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det er jo fremgået, at Dansk Folkepartis udenrigspolitiske ordfører, hr. Søren Espersen, har udtalt, at Dansk Folkeparti har fortrudt, at de deltog i Irakkrigen og gav mandat til den. Det kan vi selvfølgelig godt forstå, og det er jo rart at se, at nogle bliver omvendt. Det tog bare for mange år efter vores opfattelse. Men vi har jo tidligere set, at man, da Dansk Folkeparti var Fremskridtspartiet, slet ikke deltog i internationale opgaver, og meget sent er man begyndt på det her.

Kan vi nu stole på, at Dansk Folkeparti ikke fortryder med hensyn til Afghanistan, og hvad ligger bag fortrydelsen af Irak? Er det sådan, at man virkelig har set, at det var en forkert beslutning?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil sige det sådan, at det, der har været tale om, jo er, at man efterfølgende har haft en efter-

valuering, og det er det, så vidt jeg ved, hr. Søren Espersen blev spurgt om. Det var sådan set, at beslutningen måske var rigtig nok, men at den blev taget på et forkert faktisk grundlag.

Men det var simpelt hen, fordi der har været spørgsmål efterfølgende om eksempelvis, hvor mange masseødelæggelsesvåben regimet i Bagdad havde, før man fik det væltet osv. Så man kan ikke sige, at vi har sagt, at man har taget beslutningen på et forkert grundlag, men man har simpelt hen måttet konstatere, at beviser og grundlag og den måde, som beslutningerne blev gennemført på, selvfølgelig på en måde var i disharmoni med hinanden.

Men vi har sådan set bakket op om initiativet her i modsætning til Socialdemokraterne, som først ikke var med, og så var de med, og så var de ikke med, og nu er de så med igen. Jeg synes, at man måske fra Socialdemokraternes side skulle prøve at reflektere lidt over sine egne handlinger frem for hele tiden at læse små citater fra andre politikere op, som så helt tredje politikere skal stå og tage stilling til.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg kan selvfølgelig godt tydeliggøre den socialdemokratiske politik, selv om jeg mener at have gjort det fra talerstolen: Når Danmark går i krig, selv om det er på baggrund af et spinkelt flertal i Folketinget, er det altså Danmark, der går i krig. Og når en krig bliver erklæret for afsluttet, som præsident Bush gjorde den 1. maj 2003, så overgår man ifølge FN-beslutninger til at være besættelsesmagt, og det blev vi en del af. Så skal Danmark – ikke et flertal, men Danmark – opfylde en række forpligtelser i forhold til folkeretten med beskyttelse af civilbefolkning, infrastruktur og en lang række andre ting. Derfor gik vi med.

Med hensyn til den oprindelige start kan jeg forstå på det svar, jeg fik før, at Dansk Folkeparti for så vidt giver os ret i opfattelserne og giver stort set alle andre vesteuropæiske lande ret i, at grundlaget for denne krig ikke var til stede. Det har Dansk Folkeparti altså accepteret.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg har ikke indtryk af, at der var ret mange spørgsmål i det, som hr. Per Kaalund kom ind på. Det var måske mere nogle konklusioner på egne vegne og et par refleksioner over, hvad jeg har sagt.

Men jeg vil da gerne klart sige: Dansk Folkeparti har haft en politisk linje omkring Irakproblematikken fra starten, og den har vi sådan set været rimelig stringent over for. Det synes jeg faktisk er den korrekte måde at gennemføre det på, specielt når man tænker på, at vi har haft mange forskellige danske soldater udstationeret i Irak og nu også har det i Afghanistan og på Balkan osv. Så det er altså forbundet med en vis beslutningssystematik, hvordan man giver sin politiske opbakning til de aktiviteter, som vi involverer os i rundt omkring i verden.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Grunden til, jeg bad om ordet, var faktisk hr. Hans Kristian Skibbys svar til Enhedslisten, hvori han sætter spørgsmålstegn ved, hvordan man lige kan definere en lovlig krig eller en ulovlig krig. En krig som den i Irak er af FN's generalsekretær Kofi Annan udråbt som en ulovlig krig, og de fleste af verdens lande er enige i, at det er en ulovlig krig, hvor invasionen gik i gang på et tidspunkt, hvor FN's egne våbeninspektører bad om at få mere tid til at undersøge de påstande, som efterfølgende viste sig at være fuldstændig løgn og latin, nemlig at der var masseødelæggelsesvåben i Irak. Kunne Dansk Folkeparti ikke være enig med os i, at det i hvert fald er definitionen på en ulovlig krig?

Kl. 19.00

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Hvis man ser tilbage på hele baggrunden, hvor man til sidst endte med at måtte gå ind i en væbnet konfrontation, så lå der jo forud adskillige år med FN-resolution på FN-resolution, som ledelsen i Irak lod totalt hånt om. Man var fuldstændig ligeglad med FN og ligeglad med, hvad de mente i FN. Våbeninspektørerne, som kom til Irak, blev nogle gange vist rundt, og andre gange fik de vist det røde kort og kunne så rejse hjem igen med uforrettet sag osv.

Jeg synes, at det er et meget, meget dårligt argument, som fru Mette Gjerskov kommer med, med hensyn til, hvad der er lovligt, og hvad der er ulovligt. For omvendt kan man jo spørge: Var det lovligt, at det daværende irakiske styre lod hånt om FN-resolutioner? Var det lovligt at giftgasangribe kurdiske mindretal i det nordlige Irak? Nej, det var det ikke. Til sidst måtte diplomatiet altså stoppe. Når man mener, at man ikke kan komme længere med dialog og fredsomhed,

må man også nogle gange gribe til magt. Det er så det, der er sket i det her tilfælde, og det ser jeg faktisk ikke noget problem i.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Jeg må bare sige, at Dansk Folkepartis ordfører jo på den måde bekræfter, at krigen er startet på grund af de rygter, der var om masseødelæggelsesvåben; at det præcis er masseødelæggelsesvåbnene, hvilket statsministeren også sagde sammen med en række andre europæiske statsledere, som den her krig drejede sig om. Og de var der jo ikke.

Hvis man havde lyttet til manden, der var ude i det forreste geled, Hans Blix, som rent faktisk var i Irak og rent faktisk var ude og inspicere, og hvis man havde givet ham lidt mere tid, var vi måske sluppet for en krig, som har ført så megen katastrofe med sig, som har medført terrorisme i hele verden, og som i det hele taget har givet Danmark et rigtig dårligt omdømme.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil gerne minde fru Mette Gjerskov om den gang, man fandt ud af, at der eksempelvis var begået de her store folkedrab specielt på kurde, hvor der bl.a. blev brugt giftgas; det var jo ikke vand, der blev brugt, men giftgas; det var heller ikke pastaskruer, men giftgas. Det var noget, som folk mistede livet på grund af.

Derfor synes jeg, det er meget tragisk, at vi her i Folketinget skal opleve, at man sætter spørgsmålstegn ved, om en krig er lovlig eller ulovlig. Vi kan ikke basere det på rygter, vi kan ikke basere det på løgne, men vi kan basere det på fakta. Fakta er altså, at Saddam Husseins regime i den grad har dræbt mennesker og ladet hånt om alle demokratiske grundprincipper, som vi andre har været vant til gennem generationer, og som vi bør værne om. Derfor har jeg det som sagt ganske, ganske fint med, at Dansk Folkeparti har været med til at få væltet Saddam Hussein af pinden.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Jeg vil godt starte med at sige, at der i hvert fald er en ting, som Dansk Folkepartis ordfører sagde, der var rigtig, nemlig at Saddam Hussein var en skurk. Vil Dansk Folkepartis ordfører bekræfte, at der er mange tilsvarende skurke i verden, hvor vi ikke går i krig? Vil Dansk Folkeparti be-

kræfte, at vi ikke havde forberedt, hvordan freden skulle komme efter den krig, som vi selvfølgelig ville vinde?

Jeg tror, jeg kan sige til Dansk Folkeparti, at jeg i hvert fald ikke er pacifist, men jeg har været en af dem, som hele tiden har gjort opmærksom på, at det her var en gal krig, fordi freden ikke var forberedt. Har Dansk Folkeparti det ikke dårligt med at være skyld i, at vi vandt en krig, men tabte en fred helt forfærdeligt?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Ordføreren må undskyldte, men jeg synes, at det er noget vrøvl. Freden var ikke forberedt – jamen hvordan dølen skulle man forberede sig på den 11. september? Hvordan skulle man forberede sig på massive folkedrab i Irak? Hvordan skulle man forberede sig på et regime, som totalt negligerede FN-resolusioner, og som gjorde grin med vores våbeninspektører gang på gang, år efter år? Jeg synes, at det er en underlig argumentation, som hr. Jens Christian Lund lægger for dagen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hvis jeg hørte rigtigt, så smuttede der et bandeord med. Det må jeg hermed påtale. Så er det hr. Jens Christian Lund for et sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Jeg vil selvfølgelig anerkende, at Dansk Folkeparti er nødt til at forsvare det, men Dansk Folkeparti må vel erkende, at det har været en fiasko. Det er jo ikke bare Socialdemokraterne, der mener, at det har været galt. Det er langt de fleste lande i verden, der synes, at det er galt. Terrorismen har fået et boost, som mange kunne forstå ville være konsekvensen af det. Det er det, som Dansk Folkeparti har været med til. Kan Dansk Folkepartis ordfører ikke forstå, at jeg siger, at vi selvfølgelig vandt en krig, men det, vi tabte, var freden?

Kl. 19.05

Vi har sørget for, at terrorismen har fået en udvikling i verden i en grad, som vi ikke havde kunnet gøre på nogen anden måde end ved at angribe Irak.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg ved ikke, hvor meget vi skal bruge ordet fiasko i den her sag. Det ville jo være en form for

karaktergivning, og der tvivler jeg da ikke på, at Socialdemokraterne og De Radikale og andre partier ikke vil give lige så høj en karakter for det her som de partier, der har stået bag den her indsats, som har været, og som er pågået i Irak gennem de mange år, vi har været der.

Men jeg mener ikke, at man kan tage en diskussion om, hvorvidt det har været en ulovlig krig eller en lovlig krig, om den har været baseret på løgne eller på rygter osv., for jeg mener, at det er så langt væk fra virkeligheden. Vi behøver bare, som jeg siger, at kigge i de FN-resolusioner, der ligger mange, mange år tilbage, og som ingen refleksion eller reaktion medførte fra det daværende regime i Irak.

Derfor synes jeg – det er så min egen holdning, oven i købet ikke kun partiets, men vores alle sammens holdning – at det var, som om de demokratiske grundregler var udtømte. Der var ikke flere muligheder. Vi havde ikke flere ting i værktøjskassen, som hr. Jens Hald Madsen var inde på. Derfor var vi nødt til at gøre noget ved sagen. Det betød selvfølgelig også, at der ville være en væbnet konflikt.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Vil hr. Hans Kristian Skibby ikke godt erkende, at Hans Blix faktisk bad om mere tid. Når generalsekretæren har udtalt sig om krigen, som han har, hænger det jo sammen med, at Hans Blix faktisk bad om mere tid. Endvidere vil jeg gerne have bekræftet, at selve krigen, vi gik med i, byggede på en løgn. Det kan vi vel alle sammen se i dag at den gjorde. Jeg går også ud fra, at hr. Hans Kristian Skibby har sådan et overblik.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg ved ikke, hvordan man skal svare på et spørgsmål mere end en gang, andet end at man næsten skal sige det samme. Men det er simpelt hen ikke rigtigt, hvad hr. Ole Vagn Christensen siger om, at det hele bygger på en løgn. Var det løgn, at man brugte giftgas mod de 300.000 kurdere? Nej. Derfor synes jeg, det er urimeligt, at man bruger den form for argumentation og siger, at det er løgn. Vel er det ej. Mennesker døde af det. Som jeg sagde før, var det ikke vand, man brugte, det var heller ikke pastaskruer. Nej, sådan ligger det.

Så vil jeg sige med hensyn til våbeninspektørerne og Hans Blix, at der da er nogle, der har en længere lunte end andre. Sådan er det altså i li-

vet. Men netop våbeninspektørerne har haft mange, mange tilbud og har givet mange, mange tilbud, og så er det rigtigt, at der kom nogle og sagde: Vi vil godt lige gøre et forsøg mere. Så kunne man have gjort det, og hvad var der sket bagefter? Skulle man så gøre et forsøg mere og et forsøg mere? Nej, man må også vælge at kappe på et eller andet tidspunkt, når tålmodigheden slipper op.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Sagt til hr. Hans Kristian Skibby: Det er noget elendig snak, undskyld, at jeg siger det. Erkend dog, at selve krigen byggede på en løgn. Det, som amerikanerne fortalte os, eksisterede jo ikke, og man gav ikke Hans Blix flere muligheder. Så kan det godt være, man kan sige, at man kunne trække nogle streger i sandet. Men man bad selv om at få tid til at undersøge det her. Krigen rendte jo ingen steder, hvis det var den, man ville sætte i værk. Det kunne vi se, selv om hele verden næsten var imod, at Danmark, England og Amerika gik i krig.

Angående det der med, at man brugte giftgas mod kurderne: Brød vi ind dengang? Efter min opfattelse er der faktisk en stor tidsforskel på, at vi iværksatte krigen og til, at det andet foregik.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Der er såmænd ikke meget nyt at tilføje, andet end at spørgeren fik lov til at komme med sin egen version af sagen. Jeg vil endnu en gang sige, at hvis man endelig skulle drage en konsekvens af det, som hr. Ole Vagn Christensen har sagt, er det i hvert fald, at man måske i Socialdemokratiet ikke har den samme tilbøjelighed til at ville bakke op omkring FN-resolutioner, også når det gælder andet end bare fine ord på gyldent papir, netop når man har prøvet gang på gang på gang med dialog og fredsommelighed og velvilje og alt det der, som vi alle sammen kender til hudløshed. Men vi må da også skulle stoppe på et eller andet tidspunkt, og det var der så et flertal, der ville, og det har jeg det sådan set ganske fornøjeligt med.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører bliver hr. Lars Barfoed.

Lars Barfoed (KF):

Lad det være sagt med det samme: Situationen i store dele af Irak i dag er farlig, den er voldelig, og den er uforudsigelig. Det fremgår jo også tydeligt af den seneste trussels- og situationsvurdering for Irak fra Forsvarets Efterretningstjeneste, som vi alle har haft lejlighed til at se.

Men trods disse meget vanskelige forhold er der dog også gode ting at sige om udviklingen i Irak. Ikke mindst er det jo sådan, at baggrunden for, at vi nu kan vedtage det her forslag til folketingsbeslutning, er, at der er sket en stadig kapacitetsopbygning af de irakiske sikkerhedsstyrker, som faktisk nu har opstillet over 330.000 mand. Dermed har man efterhånden opbygget en kapacitet, der gør, at vi kan overlade de opgaver, som vi i dag løser militært i Irak, til de irakiske sikkerhedsstyrker. Det er midt i den alvorlige situation, Irak er i, trods alt en positiv udvikling.

Det er også glædeligt at konstatere, at vi i koalitionen har fået skabt en situation i Irak, hvor der nu er en åbning til og en platform for en demokratisk udvikling, forhåbentlig frem mod et fredeligt Irak, i forhold til det tyranni og diktatur, der herskede tidligere.

Vi skal gøre, hvad vi kan fremover for på anden måde end via den militære indsats at bidrage til den civile opbygning af Irak, og så skal irakerne forhåbentlig vise sig i stand til selv at løse den militære og sikkerhedsmæssige opgave, det er at få skabt ro i landet – selv om det er en meget vanskelig opgave, de har, for der er jo langt igen, før tingene er, som de burde være. Men situationen gør det altså muligt, at irakerne selv går videre, for så vidt angår den militære og sikkerhedsmæssige indsats.

I Det Konservative Folkeparti kan vi tilslutte os det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Vi glæder os også over, at der er en ganske bred tilslutning til det, så vi også på den måde får genetableret den brede enighed om dansk sikkerhedspolitik. Det synes vi er positivt. Og som sagt vil vi stemme for forslaget, når det kommer til afstemning.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Hr. Lars Barfoed kalder den nuværende situation i Irak for en platform for en demokratisk udvikling. Hvis man kigger på Forsvarets Efterretningsstjenestes »Situations- og trusselsvurdering for Irak«, kunne jeg da godt tænke mig at vide, om hvilke afsnit i den trusselsvurdering man præcist kan sige, at der er tale om en platform for en demokratisk udvikling.

Er det det første afsnit, hvor der står, at situationen har udviklet sig til borgerkrig? Eller er det måske afsnit 4: Udrensninger og fordrivelser bevirker, at Irak efterhånden opdeles i etniske og religiøst homogene områder? Eller skal vi tage afsnit 14: Fremtidsperspektiverne for Irak er dystre; det er ikke sandsynligt, at den demokratisk valgte regering inden for den nærmeste årrække vil kunne opbygge en stærk irakisk stat?

Hvor er det lige præcis, man ser den her platform for demokratisk udvikling? Jeg må indrømme, at jeg har meget svært ved at se den.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Hr. Rune Lund kan sådan set læse alle de afsnit op af rapporten, som hr. Rune Lund har lyst til. Jeg tror ikke, at hr. Rune Lund var helt opmærksom på indledningen i mit indlæg her i dag, hvor jeg netop gjorde opmærksom på, at situationen er alvorlig, at den er voldelig, og at den er uforudsigelig. Og jeg begrundede det netop i den rapport, som hr. Rune Lund nu også henviser til. Den kender jeg udmærket.

Det, der er åbningen, det, der er platformen, er, at vi bidrog til, sammen med bl.a. USA og Storbritannien, at få ryddet et tyranni af vejen, et diktatur, der havde været skyld i, at hundredtusinder af landets egne borgere var blevet dræbt af diktatoren. Det diktatur har vi bidraget til at få ryddet af vejen. Og det er den åbning, det er den platform, som har gjort, at man nu har demokratiske afstemninger i Irak, og som har skabt grundlaget for, at man kan bevæge sig videre frem mod et egentligt demokrati. Men der lang vej igen, som jeg sagde.

Kl. 19.15

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er rigtigt, at Saddam Hussein slog mange kurdere ihjel, det gjorde han bl.a. også, dengang han var USA's og det borgerlige Danmarks ven i kampen mod præstestyret i Iran.

Men man må også ligesom spørge, og det vil jeg spørge hr. Lars Barfoed om: Er situationen i Irak bedre i dag, end den var under Saddam Hussein? 655.000 døde irakiske civile, borgerkrig, total opløsning, er det et godt resultat, man har fået ud af 4 års krigsførelse?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Man skulle tro, at hr. Rune Lund stiller de spørgsmål, fordi hr. Rune Lund var så glad for at høre min tale, at han gerne vil høre mig sige de samme ting en gang til. Det skal jeg gerne gøre.

Det er en meget vanskelig situation, der er i Irak. Den er også uforudsigelig. Vi kan jo ikke vide præcis, hvad der kommer til at ske de kommende år. Det er uhyre vanskeligt at sige. Men trods vanskelighederne er det lykkedes irakerne at opbygge en kapacitet, så de selv i stigende grad kan løse de militære opgaver, i hvert fald for så vidt angår dem, som vi nu løser i det sydlige Irak.

Samtidig har vi jo bidraget til en række civile genopbygningsaktiviteter, og det vil vi fortsat gøre. Midt i alvoren, midt i mørket er der altså et lys derude, som vi kan styre efter og håbe på, at vi og irakerne når, sådan at der bliver fredelige og ordentlige demokratiske tilstande overalt i Irak. Men er der lang vej igen. Der er jo ingen, der påstår andet.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Jeg vil gerne starte med at rose ordføreren for i hvert fald i indledningen at være meget realistisk med hensyn til, hvordan konsekvensen er i Irak. Det synes jeg er anerkendelsesværdigt.

Men jeg vil godt prøve at spørge ordføreren, hvordan ordføreren egentlig vurderer, at de sikkerhedsstyrker og de politistyrker, som regeringen siger er veluddannede, kommer til at virke i den tid, der kommer fremover? Det vil jeg gerne have ordførerens ærlige vurdering af.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er jo ikke irakekspert eller analytiker. Jeg er bare en borger, som er placeret i det her Folketing for at træffe beslutninger af politisk karakter baseret på de vurderinger, som eksperter og analytikere og andre kommer med. Jeg er i hvert fald slet ikke klogere end den irakiske regering. Og det er den irakiske regering selv, der vurderer, at landets egne sikkerhedsstyrker nu vil væ-

re i stand til at løse de opgaver, som vi øjeblikket løser i det sydlige Irak.

Vi har hele tiden sagt: Vi er ikke en dag længere i Irak, end den nuværende demokratiske regering ønsker. Den har sagt: Nu er vi selv i stand til at løse opgaven. Så trækker vi os tilbage og bidrager med civil genopbygning, også i overensstemmelse med den irakiske regerings ønsker. Jeg må henholde mig til den irakiske regerings egen vurdering. Den henholder jeg mig til.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Jeg kan jo sige, at den konservative ordfører ikke lover mere, end ordføreren kan holde, og det er jo selvfølgelig et ærligt svar. Synes den konservative ordfører ikke, det er lidt mærkeligt, at et land som Irak, der producerer så meget olie, absolut ikke kan få genopbygningen til at virke, måske på grund af koalitionen tilstedeværelse? Kan den konservative ordfører ikke se andre muligheder, at hele verdenssamfundet og bl.a. også FN kunne have været involveret, frem for at det var koalitionen, der skulle starte en krig, hvor tingene ikke var klar, og hvor freden ikke var forberedt?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Der er jo ingen tvivl om, at efter vi vandt krigen, har det vist sig betydelig mere vanskeligt at få skabt stabile forhold i Irak, end nogen havde vurderet. Det er der jo ingen grund til at lægge skjul på. Det har været meget store vanskeligheder, man har mødt, og vi har så bygget op og taget de forholdsregler, som vi nu skulle gøre som følge af de forskellige udfordringer, vi blev mødt med.

Kl. 19.20

Men vi har altså skabt en ny situation og en mulighed for en ny start for det irakiske folk. Det er den demokratiske irakiske regering tilfreds med, og den beder os nu om at omlægge vores indsats, og det gør vi. Og det er jeg glad for at vi har et bredt flertal i Folketinget der bakker op om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren og beder den næste ordfører, hr. Morten Helveg Petersen, komme på talerstolen.

Morten Helveg Petersen (RV):

Allerførst vil jeg også gerne benytte denne anledning til at kvittere for det store og flotte arbejde, som danske soldater yder i verdens brændpunkter og også har ydet i Irak.

Krigen startede på en løgn, og krigen slutter på en løgn – så kontant kan man trække den danske Irakpolitik op. Krigen startede på en løgn om masseødelæggelsesvåben og forbindelser til Al-Qaeda, og krigen slutter på en løgn om, at sikkerhedssituationen er blevet bedre.

Beslutningen om at trække de danske soldater hjem fra Basra er rigtig. Regeringens kursændring kommer desværre for sent. Irak er på randen af kaos, og kun irakerne selv kan skabe varige politiske løsninger. Derfor skal vi støtte den langsigtede genopbygning i stedet for at patruljere.

Regeringens beslutningsforslag følger i hovedtræk den plan, som Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne lancerede under navnet »Hjælp til selvhjælp« for efterhånden 2 år siden, og det er i virkeligheden trist, at det har taget så lang tid at indse det. Bedre sent end aldrig, fristes man til at sige.

Men regeringen siger, at planerne er holdt, at det er blevet sikrere og bedre, men virkeligheden er, at Bushs plan var forfejlet fra starten, og at Danmark gik med på den. Irak er på kanten, for ikke at sige midt i en borgerkrig. Rapporten fra Baker-Hamilton slår fast, at uden en helt ny plan vil Irak være fortabt.

Siden FN gav mandat til den internationale militære tilstedeværelse i Irak, har Det Radikale Venstre forsøgt konstruktivt at hjælpe irakerne og den danske regering. Vi fremlagde således allerede i starten af 2005 sammen med Socialdemokraterne en plan for en ny Irakpolitik. Fokus var her på tilbagetrækning af den danske bataljon, øget træning af irakiske sikkerhedsstyrker og civil genopbygning. Vi foreslog samtidig, at soldater fra Irak kunne flyttes til en styrkelse af bidraget i Afghanistan. Og det virker jo næsten, som om regeringen har brugt den mellemliggende periode på at nærlæse det gamle forslag.

I juli måned 2006 fulgte vi op med en plan for Danmarks civile engagement i Irak, efter soldaterne måtte være taget hjem. I dette såkaldte irakiske initiativ fokuserede vi særlig på støtte til Iraks centralregering og genopbygningsindsatsen.

Målet for Det Radikale Venstre er at støtte opbygningen af centrale irakiske samfundsstrukturer. Stærke statsfunktioner er forudsætningen for de politiske løsninger, der er eneste vej ud af det irakiske kaos. Kun irakerne selv kan skabe fred, men vi skal hjælpe til.

Det Radikale Venstre er med i aftalen, der ligger til grund for dette beslutningsforslag. Samtidig blev vi enige med regeringen om en forståelse for, at de irakiske tolke skal hjælpes. De sætter livet på spil i en farlig mission. Disse tolke hjælper danske soldater i livsfarlige opgaver. Derfor skal tolkene hjælpes individuelt, og vi forventer, at udenrigsministeren i dag her fra talerstolen bekræfter denne forståelse mellem regeringen, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre.

Og på denne baggrund kan Det Radikale Venstre støtte beslutningsforslaget om tilbage-trækning fra Irak. Vi vil også gerne benytte lejligheden til at sige til ministeren – eller ministre-ne – at i fald det kan lade sig gøre før den 1. august, så er vi også med på det.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Først ville Det Radikale Venstre ikke være med i krigen. Det synes jeg var godt. Så ville man gerne være med alligevel, da nu besættelsen startede. Så ville man ikke være med alligevel, fordi der ikke var en exitstrategi. Det var et klogt træk. Men med støtten til det her beslutningsforslag er man jo faktisk med igen. Så først er man ikke med, så er man med, så er man ikke med, og så er man med igen. Og det kan godt være, at det kun er fire helikoptere, og at der er tale om 55 mand, men det ændrer jo ikke ved, at Det Radikale Venstre nu bakker op om, at Danmark fortsat er med i koalitionen, uanset hvor lille bidraget måtte være.

Er det ikke et dårligt signal at sende? Hvorfor vil Det Radikale Venstre ikke lade regeringen og Dansk Folkeparti ligge og rode rundt med deres egen Irakfiasko? Hvorfor går Det Radikale Venstre ind og tager medansvar for den fuldstændig katastrofale situation, som der er i Irak?

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Hr. Rune Lund ved udmærket godt, at Det Radikale Venstre var kritisk over for interventionen i 2003, fordi der ikke var et folkeretligt grundlag for det. Der var ikke et FN-mandat for det. Det kom der efterfølgende, i perioden efter 2003.

Men det var der ikke i udgangspunktet, og derfor var vi kritiske.

Vi finder, at der fortsat er behov for at yde støtte til genopbygning. Vi finder, at der også kan være fornuft i at bidrage til den træningsmission, som NATO bl.a. er ansvarlig for, med henblik på at kunne uddanne flere irakiske soldater. Det indgik alt sammen i nogle af de planer, som vi foreslog regeringen for efterhånden lang tid siden. Og der vi må sige, at vi har det sådan i Det Radikale Venstre, at når vi foreslår noget og bliver mere eller mindre taget på ordet, jamen så bakker vi også op.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Og så er det hr. Rune Lund for sit sidste spørgsmål til ordføreren.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg er med på genopbygning, helt bestemt. Derfor har Enhedslisten jo også fremsat et forslag om en freds- og forsoningsplan for Irak, som bl.a. indebærer massive midler til genopbygning – det er det, der hedder B.155, som skal diskuteres her inden sommerferien.

Men mit spørgsmål gik på, at jeg synes, det er meget ærgerligt, at Det Radikale Venstre nu fedter sig i den krigsfiasko, som regeringen og Dansk Folkeparti står for.

Jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor man fra Det Radikale Venstres side ikke siger, at man holder sig ude af det her krigs eventyr, at det har været en fiasko lige fra starten, at man ikke vil have mere med det at gøre, og at hvis regeringen stadig væk vil være en del af en koalition, som fører en fejltagtig krig, som har kastet Irak ud i borgerkrig, og som har ført til, at 655.000 irakiske civile er døde, så må de gøre det, men at det ikke er noget, som Det Radikale Venstre vil gå ind i.

Det kunne jeg godt have tænkt mig, for hvis Socialdemokraterne også havde gjort det samme, så havde vi stadig væk haft en opposition, som havde været en antikrigsopposition. Men det er desværre ikke tilfældet, når Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne bakker op om det her forslag.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det, som vi behandler i dag, er et beslutningsforslag, hvor de danske tropper trækkes hjem, og det er faktisk et beslutningsforslag, der inde-

holder mange af de komponenter, overvælden- de mange af de komponenter, som vi har forsøgt at foreslå regeringen tidligere, men som regerin- gen ikke har villet være med på tidligere. Og der har vi det på den måde, at når vi har været med til at foreslå konkrete planer for tilbagetrækning og vi har været med til at foreslå genopbyg- ningsbistand og mere bistand i øvrigt og det så er det, man lægger på bordet, jamen så forplig- ter det også Det Radikale Venstre, og det er der- for, vi støtter beslutningsforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren og beder den næste ordfører, hr. Holger K. Nielsen, komme op. Hvis hr. Holger K. Nielsen har tid, så er det tid nu at holde en ordførertale.

Holger K. Nielsen (SF):

Den amerikanske økonom Joseph Stiglitz har beregnet, at de samlede udgifter for det ameri- kanske samfund for Irakkrigen overstiger 1 bil- lion dollar – 1.000 mia. dollar – og at de overstiger det med et ganske stort beløb.

Jeg synes måske, det kunne være relevant, om man overvejer, når man bruger så mange penge på en indsats for at bekæmpe terror, om de penge ikke kunne have været anvendt anderledes, og når man bruger så mange penge på at få de- mokratiske fremskridt, om de penge ikke kunne have været brugt bedre end på en krig, der fuld- stændig konsekvent har medført en destabilise- ring, har medført en stigning i terrorismen, har medført et kaos, har medført, at det irakiske samfund nu står i det, som Forsvarets Efterret- ningstjeneste kalder en borgerkrig; i betragtning af, hvad det var, man ville, og hvor mange penge man ville bruge på den her Irakkrig, så er der vel grund til at overveje, om det har været den rigtige strategi.

Sandheden er, at det var det ikke. Sandheden er, at denne krig er tabt. Sandheden er, at den erkendelse er kommet til USA og Storbritannien. Sandheden er, at den erkendelse – måske lidt ubevidst, men alligevel – har været nødt til også at indlejre sig hos den danske regering, og at man derfor nu trækker sig ud.

Det kan så være et problem, at man bruger nogle begrundelser, der forekommer temmelig mærkværdige, begrundelser om, at der nu er skabt så meget stabilitet, at man rolig kan trække sig ud, når sandheden er, at det modsatte er tilfældet, når man kan læse i rapporten fra For- svarets Efterretningstjeneste og se stort set dag-

ligt i de rapporter om, hvor mange civile der bli- ver dræbt dagligt, at situationen er fuldstændig fundamentalt anderledes, og at det her derfor – og det er jo i virkeligheden det skændige i det her – handler om dansk indenrigspolitik, at det handler om, at den danske statsminister ikke øn- sker at diskutere en forfejlet krig i en kommende valgkamp. Det er indenrigspolitik, det her hand- ler om.

Kl. 19.30

Dernæst handler det om den danske rege- rings udlændingepolitik. Det handler om, at man vil have en begrundelse for at kunne sende irakiske asylansøgere hjem. Jeg har sådan set fle- re partier i Folketinget mistænkt for, at en væ- sentlig del af deres bevæggrunde for at gå med i den her krig har været at kunne sende flygtninge tilbage til Irak med den begrundelse, at nu er Saddam Hussein jo væk, og at man derfor bare kan sende dem tilbage.

Jeg synes, det er en regulær skandale, at vi på den ene side går med i en krig, som skaber kaos, som skaber mere terror, som skaber umulige livsvilkår, og at vi på den anden side så efterføl- gende vil sende folk tilbage til den terror, og at vi så ikke vil hjælpe de folk, som uvægerlig ikke vil kunne vende tilbage og leve et almindeligt liv.

Det er utiltalende, og det er skændigt, at man på den måde fører en udenrigspolitik, der i al- lershøjeste grad er rettet ind efter, at man vil til- fredsstille Dansk Folkeparti i udlændingepoli- tikken. Derfor holder man fast i begrundelsen om, at det jo går godt i Irak, at der er stabilitet, at demokratiet er ved at vokse frem, og at man der- for rolig kan sende asylansøgerne tilbage.

Men som sagt: Man har erkendt, at krigen er tabt, og man trækker sig nu ud fra Irak. Men jeg må sige: Begrundelserne er ikke overbevisende.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Rune Lund.

Rune Lund (EL):

Den danske bataljon i Irak skal trækkes hjem. Det er en sejr, det er et fremskridt. Det er en sejr for fredsbevægelsen, det er en sejr for krigsmod- standerne, det er en sejr for det flertal i befolk- ningen, som har ønsket, at tropperne skal træk- kes hjem.

Der er da også en sejr med en bismag, for i takt med at man trækker tropperne hjem, bliver der jo også sendt 200 yderligere personer til Af-

ghanistan, som det blev diskuteret i det beslutningsforslag, vi diskuterede lige før det her beslutningsforslag.

Det er også sejr med en bismag, fordi der stadig væk er tropper i Irak. Danmark er stadig væk en del af koalitionen med det her beslutningsforslag, fordi man stadig væk vil have fire helikoptere dernede, og der vil være 55 mand til at betjene disse fire helikoptere.

Men der er helt klart tale om en sejr, i og med at tropperne, bataljonen i hvert fald, er kommet hjem. For 4 års krigspolitik har virkelig vist, hvilken fiasko det har været. Ikke nok med, at det var en krig, som startede på en løgn om masseødelæggelsesvåben og påståede forbindelser til Al-Qaeda, nej, det er også en krig, som har ført til ufattelige lidelser for det irakiske folk.

Vi har nu kunnet se, at situationen gradvis har udviklet sig til en decideret borgerkrig. Det har den egentlig gjort længe, men nu er det også så tydeligt, at selv Forsvarets Efterretningstjeneste i deres »Situations- og trusselsvurdering for Irak« fra den 9. maj 2007 nu decideret skriver:

»Situationen har udviklet sig til borgerkrig, hvor irakerne kæmper om territorier, ressourcer og politisk magt, og landet er præget af opløsning og udbredt kaos.«

Det er i det hele taget en situations- og trusselsvurdering, som meget præcist beskriver, hvad det er for et morads, Irak er havnet i på grund af den ulovlige krig, som statsministeren sammen med Blair og Bush jo har været en stor fortaler for. Men i det hele taget har regeringen og Dansk Folkeparti jo været virkelig fremme i skoene, om man så må sige, med hensyn til at føre en krigspolitik, som kun har ført til én ting, nemlig mere død, kaos, ødelæggelse og lidelser for den irakiske befolkning.

Kl. 19.35

Hvis vi tager situations- og trusselsvurderingen, kan vi også se, at der står andre ting i den; man kan jo læse lidt op fra den rundtomkring:

Udrensninger og fordrivelser bevirker, at Irak efterhånden opdeles i etnisk og religiøst homogene områder.

Der er ikke tegn på, at de irakiske grupperinger reelt er parate til forsoning.

En stor del af Irak ligger reelt uden for centralregeringens kontrol.

Shiitiske militser, sunnitiske oprørsgrupper eller militante sunniekstremister udgør væbnede grupper. Grupperne står bag omfattende organiseret kriminalitet og demonstrerer deres

magt gennem henrettelser, tortur og intimidering.

Under punkt 11 står der:

»Irak er inde i en ond cirkel, hvor den alvorlige sikkerhedssituation begrænser den økonomiske vækst, skaber arbejdsløshed, højere inflation og voksende fattigdom. Særlig kritisk er desuden den udbredte mangel på brændstof og elektricitet. Alle disse forhold underminerer tilliden til den irakiske regering og skaber bedre rekrutteringsvilkår for militser, oprørsgrupper og sunniekstremistiske terrorgrupper.«

Og med hensyn til sikkerhedssituationen i det sydlige Irak, hvor vi jo gentagne gange her i Folketingssalen har skullet høre regeringen – og det vil sige både statsministeren og udenrigsministeren – sige, at i syd gik det skam søreme godt, og at de danske tropper derfor godt kunne trækkes hjem fra Basra, for der gik det søreme godt, så må man bare sige, at det hele tiden har været fuldstændig ude af trit med, hvordan den virkelige situation har været, og når man læser Forsvarets Efterretningstjenestes vurdering af, hvordan situationen er i det sydlige Irak, ja, så er det bestemt en meget alvorlig situation. Truslen fra angreb mod de danske styrker, herunder terrortruslen, er høj. Truslen fra spionage mod de danske styrker i Irak vurderes også til at være høj.

Under punkt 14 står der: »Fremtidsperspektiverne for Irak er dystre.« Det er en situation, som er yderst alvorlig.

Man kan jo supplere med den publikation, som kom fra Udenrigsministeriet her i maj, som hedder »Danmarks engagement i Irak«. Der kan man jo konstatere, at ministeriet har taget tallene til sig fra tidsskriftet The Lancets artikler. Den senest udgivne artikel – den anden ud af to – blev offentliggjort den 11. oktober 2006 og regnede sig frem til, at 655.000 irakere skulle være døde siden krigens start i marts 2003.

En anden ting, som står i den publikation, og som jo også er værd at bemærke, er situationen i forbindelse med olieproduktionen og adgangen til drikkevand, som er nogle af de ting, som absolut ikke har fungeret, siden krigen startede. Olieproduktionen i fjerde kvartal 2006 lå på 2,2 mio. tdr. pr. dag, og det er faktisk lidt under niveauet fra begyndelsen af 2003, hvor produktionen var 2,5 mio. tdr. pr. dag. Altså, olieproduktionen er ikke engang oppe på førkrigsniveauet. Og med hensyn til drikkevandsforsyningen er der også mange færre mennesker i dag, som har adgang til drikkevand.

Flygtningesituationen er lige så katastrofal: 4 millioner irakiske flygtninge – 2 millioner uden for landet, 2 millioner internt i landet. 750.000 irakere befinder sig i Jordan på grund af den katastrofale flygtningesituation. Der skal man også bare lige huske, at vi i Danmark beslutter, at 13 irakere – 13 – kunne få lov til at få ophold i Danmark. Der er altså 750.000 flygtninge i Jordan ud af en befolkning på 5 millioner mennesker. Det er rigtig flot, rigtig flot. Flot, vil jeg sige til den danske regering, flot, vil jeg sige til Dansk Folkeparti, men det understreger bare den ligegyldighed, man lige fra starten har haft over for den her krig, som har kostet så mange menneskers liv, så meget død, så meget ødelæggelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det, at jeg har rejst mig op, har markeret, at den røde lampe har lyst længe, og det er altså 5 minutters taletid. Tak til ordføreren.

Og så er det udenrigsministeren.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen jeg er da glad for, at hr. Rune Lund kan læse op, og han kunne sikkert læse op i mange timer endnu af de publikationer, som regeringen har udsendt, fordi regeringen netop ikke vil skjule noget som helst, og jeg er da glad for, at hr. Rune Lund for en gangs skyld tror på regeringen og læser regeringens skrifter op. Det var da dejligt. Det var da en ny ting, at hr. Rune Lund tror så stærkt på regeringen. Det er jeg glad for.

Så er jeg også glad for den brede tilslutning, der er i Folketinget til den her omlægning af vores indsats i Irak. Jeg tror, det er det rigtige tidspunkt, vi laver omlægningen på.

Så skal det ikke være nogen hemmelighed, at det er en omlægning, der har været forberedt længe. Den var ikke relevant for 2 år siden, hvor hr. Morten Helveg Petersen foreslog den, for på det tidspunkt var Irak jo meget, meget langt fra sit styrkemål, som var 330.000. Det oplyste forsvarsministeren som det styrkemål, man gik efter, jeg tror, det var sidste efterår, og det styrkemål er jo først nået nu.

For 2 år siden havde Irak heller ikke overtaget sikkerheden for nogen af provinserne. Det har Irak nu for tre ud af de fire, vi opholder os i, og man forventer, at den fjerde bliver overtaget i år. Så for 2 år siden var det simpelt hen ikke muligt.

Kl. 19.40

Jeg erindrer da også, at Socialdemokratiet stemte for Enhedslistens forslag til vedtagelse så sent som i december 2006, hvor Socialdemokratiet gik ind for, at man straks skulle rykke ud. Og det ville jo have været en opskrift på i hvert fald illoyalitet over for Irak – også over for koalitionspartnerne. Det havde nok ikke spillet så stor en rolle for Socialdemokratiet, men i hvert fald over for Irak havde det været illoyalitet. Så det kunne man selvfølgelig gøre straks, og derfor stemte vi også imod vedtagelsen.

På baggrund af det sidste års uenigheder mellem Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre på den ene side og regeringen på den anden er jeg glad for, at vi i denne situation, hvor vi lægger om i lyset af udviklingen og irakernes egne ønsker, nu kan stå sammen igen.

Jeg vil godt sige til hr. Morten Helveg Petersen, at Socialdemokratiet også har været lidt på den galej der, men det er altså stærk kost at stå og sige til en regering, at den startede en krig på en løgn, og den slutter på en løgn. Det er altså ikke ord, vi bruger her i Folketinget. Og hvis regeringen lyver, så har hr. Niels Helveg Petersen løjet lodret for Folketinget i 1998.

Jeg skal læse op, hvad hr. Niels Helveg Petersen på SR-regeringens vegne skrev i sine bemærkninger til beslutningsforslaget i 1998, som gav tilslutning til et dansk militært bidrag til en international indsats i Mellemøsten, som altså var, at vi skulle støtte den amerikanske indsats i Irak mod Saddam Hussein. Der skrev man følgende til Folketinget:

»På basis af oplysningerne om udviklingen i situationen finder regeringen, at Iraks obstruktion af UNSCOM's virke har en så grov og vedvarende karakter og udgør et så væsentligt brud på betingelserne i våbenhvilen, at det ud fra en helhedsvurdering af den lange række af allerede vedtagne resolutioner er velbegrundet, at det internationale samfund om nødvendigt svarer igen med militære magtmidler således som resolution 678 giver bemyndigelse til, såfremt det ikke viser sig muligt at tilvejebringe en forhandlingsløsning.«

Og inde i begrundelserne for denne konklusion står der:

»Et dansk bidrag til indsatsen er i klar forlængelse af dansk politik, hvad angår masseødelæggelsesvåben.«

Hov, hvor kom de fra? Det vil sige, at hr. Niels Helveg Petersen stod her og løj lodret.

Eller hvad med hr. Niels Helveg Petersen her i Folketinget den 19. marts 2003:

»Jamen jeg er da dybt bekymret over masseødelæggelsesvåben i hænderne på hensynsløse diktatorer.«

Fru Marianne Jelved sagde den 19. marts 2003 her i Folketinget:

»Det Radikale Venstre ønsker at gøre op med Saddam Husseins tyranni og diktatur, masseødelæggelsesvåben osv.«

Hov, der kom de igen. Hvor kom de fra?

Socialdemokratiet skal ikke føle sig for sikker, for Socialdemokratiet siger den 14. november 2002, det er hr. Mogens Lykketoft:

»Vi er jo enige om, at det har været alt for længe at sikre, at Irak afvikler sine masseødelæggelsesvåben.«

Nå, der var de igen.

Hr. Frank Jensen siger ved andenbehandlingen af regeringens forslag den 21. marts 2003:

Jeg er ikke i tvivl om, at Saddam Hussein har masseødelæggelsesvåben. Hov. Det vil sige, S og R har stået her og løjet i 1998 og i 2003. Det er ret alvorligt. Det har jeg ikke sagt. Jeg stemte for S' og R's forslag i 1998, fordi jeg havde samme opfattelse som SR-regeringen havde, nemlig at der var en meget stor risiko for de masseødelæggelsesvåben. Og jeg havde samme opfattelse, som udenrigsministeren havde, og det er jo det, jeg så skrev i mit beslutningsforslag, altså at på baggrund af resolution 678 var der sket alt for mange brud på FN-resolutionerne.

Vi skrev jo ikke, at begrundelsen var masseødelæggelsesvåben. Vi skrev jo lige præcis, at det er, fordi de ikke har fulgt FN's resolutioner, præcis som hr. Niels Helveg Petersen, plus det, at vi nævnte flere resolutioner end 678. Så vores grundlag var altså stærkere end det, SR-regeringen kom med i Folketingssalen i 1998, som vi i øvrigt loyalt støttede. Så det var ikke nogen løgn. I så fald har alle løjet.

Man kan jo kun handle, som hr. Lars Barfoed sagde, ud fra den viden, der eksisterer på et givet tidspunkt, eller den viden, der formodes at være på et givet tidspunkt. Det er jo let nok at komme lang tid senere og sige, at den viden var forkert. Jamen vi må jo handle ud fra den viden, vi har på det tidspunkt, vi handler. Vi kan jo ikke lade være med at handle, fordi vi siger, at vi måske får en anden viden engang i fremtiden, så er historien løbet sin vej.

Så krigsgrundlaget i 2003 var mindst lige så solidt som krigsgrundlaget i 1998, og det er også, hvad regeringens folkeretsekspertter kom til,

også de samme eksperter; som hr. Niels Helveg Petersen byggede på i 1998. Og derfor synes jeg faktisk, at jeg er nødt til at tale alvorligt til Det Radikale Venstre, når man bruger sådan nogle ord her i Folketingssalen.

Kl. 19.45

Så går jeg videre til hr. Holger K. Nielsen, der jo har lov til at have den opfattelse, at krigen er tabt. Det ville være tragisk, og det er jeg sikker på hr. Holger K. Nielsen også selv synes, nemlig at det ville være tragisk, hvis det er rigtigt. For det betyder jo, at kræfter, som hverken hr. Holger K. Nielsen eller jeg sympatiserer med, så vil have fået magten og taget magten. Så der går jeg ud fra, at vi er enige. Vi bryder os ikke om Al-Qaeda, og vi bryder os ikke om ekstremister nogen af os, så vi vil helst begge to håbe på, at demokratiet vinder. Det er jeg helt sikker på vi er enige om. Og derfor vil det være tragisk, hvis krigen er tabt. Det håber jeg ikke den er, og det tror jeg heller ikke den er, for landene i regionen betragter den jo ikke som tabt. De betragter situationen som vanskelig. Man kan også bruge ordene, som Forsvarets Efterretningstjeneste anvendte, og som hr. Rune Lund citerede: Fremtidsudsigterne er dystre. Og derfor må der jo gøres noget, for at disse udsigter ikke bliver virkelighed.

Der var møde i Sharm El Sheikh den 3. maj og den 4. maj, og der var jo alle regionens lande plus G8-landene plus Danmark til stede, og der traf vi jo rent faktisk nogle beslutninger. Vi traf en række beslutninger for at forhindre, at krigen er tabt, for at forhindre, at demokratiet bukker under, for at nå det resultat, som jeg er sikker på hr. Holger K. Nielsen og jeg begge to ønsker, nemlig at Irak hænger sammen under et demokratisk styre i fremtiden.

En af betingelserne er jo altså, at forsoningsprocessen virkelig kommer i gang, og den er ikke vellykket. At der kommer en bred demokratisk midte, bestående af sunnier og shiitter, således at de kan koncentrere sig om ekstremisterne blandt shiitterne og ekstremisterne blandt sunnierne. Det forudsætter selvfølgelig, at sunnier og shiitter begynder at tro på hinanden inden for den demokratiske proces og have tillid til hinanden.

Og det er derfor, at det er så vigtigt, at vi bidrager til den demokratiske proces, bidrager til, at denne regering eller regeringsform overlever – ikke nødvendigvis denne regerings chef, det må de jo selv afgøre, men at den demokratiske regeringsform kommer til at virke.

Det er derfor, at vi startede disse overvejelser i en samtale mellem mig og udenrigsminister Zebari, efterfulgt af en samtale mellem mig og statsminister Maliki et par dage efter, og det var omkring den 1. december i fjor. Der var det tydeligt, at de nu var indstillet på at overtage sikkerheden fra provins til provins, og det vil sige, at når de selv ønsker at overtage sikkerheden, så skal vi jo ikke fastholde sikkerheden for næsen af dem.

De havde mere brug for, og det var Malikis forslag, at vi hjælper i centraladministrationen, f.eks. finansstyringen, så de mange penge, der ligger i olieindtægterne, kommer rigtigt ud og korruptionen bliver standset, at man får hjulpet i Landbrugsministeriet, i Olieministeriet og i Menneskerettighedsministeriet. Og derfor var vores vurdering efter de samtaler, at vi skal lægge det her om, og denne omlægning, som jo så svarer meget fint til mange af de tanker, Socialdemokratiet og De Radikale har gjort sig, bare efter vores opfattelse for tidligt, kan realiseres nu i den kombination, som vi har fundet frem til, og som vi er enige om er det rigtige tidspunkt, når de nu selv overtager sikkerheden i de forskellige provinser. Og det skriver FE jo trods alt også, vil jeg sige til hr. Rune Lund, som jo læste op, og det var fuldstændig korrekt, men der står jo altså også i § 4:

»De væbnede konfrontationer mellem irakerne finder primært sted i Iraks etnisk-religiøst blandede provinser: Bagdad, Diyala, Tamim og Ninawa.«

Det er der ikke noget nyt i. Det har de gjort hele tiden.

Og der står jo i punkt 12:

»Voldsniveauet, herunder antallet af angreb mod koalitionen, i de ni provinser i det sydlige Irak er betydeligt lavere end i det centrale Irak.«

Og det er altså i det sydlige Irak, vi er.

Der er jo trods alt også sket nogle fremskridt. Hr. Rune Lund citerede fra side 7, og det er fair og fint at citere fra regeringens pjeces om Danmarks engagement i Irak, men på samme side 7 står der jo altså også nogle oplysninger om, at væksten i bruttonationalindkomsten var på 3 pct. i 2006 og vil blive på 14,4 pct. i 2007, og BNI pr. indbygger var i 2004 på 989 US dollar og forventes at nå 2.060 US dollar i 2007. Det står altså på samme side.

Der står også, at det anslås, at 4.500 havde adgang til internettet før invasionen, mens ca. 200.000 havde internetabonnement i august 2006. Og det anslås, at ca. 833.000 irakere havde

fastnettelefonabonnement under Saddam Hussein, mens ca. 9,8 millioner irakere havde telefonabonnement pr. januar 2007. Det indikerer da altså også en vis velstandsstigning.

Kl. 19.50

Før krigen var der ingen kommercielle tv- og radiostationer og ingen uafhængige aviser og tidsskrifter. I marts 2006 var der 54 kommercielle tv-stationer, 114 kommercielle radiostationer og 268 uafhængige aviser og tidsskrifter. Det vidner dog om, at den forfatningsmæssige ret til ytringsfrihed og pressefrihed altså er indført; den var der ikke før.

Det er rigtigt, at det er dystert; det er rigtigt, at der er mange vanskeligheder; det er rigtigt, at det kan gå helt galt; men det er altså ikke rigtigt også at fortie, at der er en fremgang nogle steder.

Hvad er alternativet til at hjælpe den centrale regering, som prøver at holde sammen på landet? Hvad er alternativet? Ja, der er to alternativer:

Det ene alternativ er, at landet opdeles i tre eller to dele: en sunniledet del, en shialedet del, en kurdisk del. Det vil straks påkalde sig regionens foruroligende interesse: iranerne ind i syd, Saudi-Arabien vil holde meget øje med sunniområdet og tyrkerne med det kurdiske område. Vi kan altså risikere en regional konflikt. Eller man kan risikere det, som desværre også er i gang, at der kommer en etnisk fordrivelse, således at shiitter får fordrevet sunnierne fra midterområdet, og så er der kun to stater. Det vil naturligvis også påkalde sig Saudi-Arabiens voldsomme interesse i at sikre sunnierne i området; det vil ske. Det er det ene alternativ, hvis ikke det lykkes at få det her land til at hænge sammen under en demokratisk ledelse.

Det andet alternativ er jo, at man præcis får det sammenbrud i kaos og anarki, som Al-Qaeda går efter, for prøv at bemærke, at sunniekstrémister og shiaekstrémister dræber hinanden, men Al-Qaeda dræber sunnier og shiitter alle vegne for at få skabt en kaotisk situation.

Som vi talte om ved en tidligere debat her: Hvorfor er det egentlig sygeplejerskerne f.eks. og lægerne, man går så kraftigt efter fra terroristernes side? Ja, det er jo for at få samfundet til at bryde sammen og få borgerne til at opleve dette som det store mareridt. Det er, hvad Al-Qaeda vil opnå.

Der har vi teksten fra Al-Zawahiri. De har jo skrevet alt selv. Ligesom Hitler gjorde det i »Mein Kampf«, har Al-Zawahiri også skrevet alt

det, de vil. Der har han i »Knights under the Prophet's Banner« efter 2001 skrevet:

Vi vil have fat i en sammenbrudt stat for derfra at skabe kalifatet og indlede kampen med Vesten.

De er på jagt efter en sammenbrudt stat, og det er derfor, de er så ihærdige i Irak. Det er derfor, det er så vigtigt, at det ikke lykkes for dem, men at det lykkes at undgå, at krigen er tabt, og vinde en sejr for demokratiet.

Vanskelig som den må være, er alternativerne værre. Det er jo det, man altid skal se på: Hvad er alternativet? Derfor synes jeg, det er klogt, at Folketinget her bredt beslutter, at vi støtter, at disse negative scenarier ikke bliver til noget, og at vi bruger den omlægning, der er foreslået i beslutningsforslaget – og som jeg er glad for at S er enig i, og hvor jeg også erkender, at Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet jo også har haft mange af tankerne, for vi behøver ikke at opfinde den dybe tallerken hver gang – at vi er sammen om, at det her skal lykkes, at krigen og demokratiet ikke må være tabt, og at befolkningen skal have fremgang og fred og ro. Det er så også det, regionens lande har lovet Irak, hvis Irak til gengæld lover at gå ind i den forsoningsproces, som er nødvendig.

Denne etniske konflikt, som er der – der er sunnier mod shiaer, der er Al-Qaeda mod dem alle sammen, der er Iran, der spiller med – gør det alt sammen meget svært. Det har betydet, at der ganske rigtigt er et forfærdelig stort antal flygtninge, internt og eksternt fordrevne, og det er derfor, regeringen også i det samme forslag, som vi har bred tilslutning til, afsætter 100 mio. kr. til at hjælpe dem her i 2007 og op til 100 mio. kr. i 2008.

Jeg vil godt over for hr. Morten Helveg Petersen bekræfte vores forståelse for tolkene: Vi lader dem ikke i stikken. Det sagde statsministeren i øvrigt også til hr. Rune Lund her i Folketingssalen den 11. april 2007:

»... regeringen har jo gentagne gange understreget, at vi ikke vil lade nogen af bataljonens irakiske tolke i stikken i forbindelse med hjemtagningen af den danske bataljon. Og det er selvfølgelig et løfte, vi står ved.«

Det sagde statsministeren her den 11. april, og det står jeg også ved.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Det var talen, og så er der en lang række spørgsmål, og den første er netop hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Allerførst skal jeg kvittere for, at udenrigsministeren bekræfter den forståelse, som vi har opnået i forhandlingsforløbet her omkring de irakiske tolke. Det er godt at få sat den sag på plads, herunder konsekvenserne af den individuelle behandling af hver enkelt af tolkene, som må finde sted nu. Der har været megen tvivl i medierne om, hvorvidt der var en forståelse, og det bekræfter udenrigsministeren nu her fra Folketingets talerstol at der er. Så langt, så godt.

Kl. 19.55

Det, der er det helt barokke her, er jo selvfølgelig, at ikke mindst amerikanerne argumenterede med, at det var af hensyn til masseødelæggelsesvåben og det var af hensyn til Al-Qaeda, at man skulle gå i krig i Irak. Så virker det, som om udenrigsministeren forestiller sig, at Danmark så er gået i krig på sit helt eget separate grundlag, der ikke har noget som helst med alt det andet at gøre, uagtet at masseødelæggelsesvåben i øvrigt også bliver nævnt i det oprindelige beslutningsgrundlag.

Kernen i det her er, som vi jo har diskuteret hundrede og sytten gange eller mere her i Folketingssalen, at vi andre ville give våbeninspektørerne tid til at afklare, om der var masseødelæggelsesvåben eller ej. Det havde regeringen ikke tålmodighed til, og derfor gik man ind i en krig uden et egentligt FN-mandat. Så til udenrigsministeren kan jeg sige: Ja, det er stærk kost at sige, at man starter på en løgn og slutter på en løgn, men krig er altså også stærk kost.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jo, men nu er det jo ikke præsident Bush, hr. Morten Helveg Petersen diskuterer med i salen nu, det er faktisk med min ringhed.

Vores beslutningsforslag nævnte, at masseødelæggelsesvåben var blevet brugt. Det er jo en kendsgerning. Det nævnte så alle de resolutioner, han havde siddet overhørig, herunder resolutionen fra december 2002, hvor man sagde, at nu fik han sin sidste chance. Det har jeg sagt i Folketingssalen mange gange, og jeg gentager det igen: Sidste chance betyder sidste chance. Saddam Hussein satsede på, at det ikke var sidste chance, sådan som det jo aldrig havde været over for ham før.

Der er det altså min vurdering, men det kan historiebøgerne jo begynde at beskæftige sig med i de næste hundrede år: Hvad nu, hvis man

havde nu sagt, at det alligevel ikke er den sidste chance, det er nok den næstsidste eller måske den tredjesidste, eller måske ses vi igen om et år, som hr. Ole Vagn Christensen var inde på? Jamen det kunne man ikke. Så ville regionen være af den opfattelse, at han nok havde masseødelæggelsesvåben. Det ville jo ikke være afklaret.

Inspektørerne var nok blevet smidt ud i mellemtiden, for man kan ikke holde hærene på standby, og man kan ikke kæmpe om sommeren, og så var hans strategi lykkedes. Det vil sige, at sidste chance var sidste chance, og det var i marts 2003, og det stod vi ved. Vi var ikke i Sikkerhedsrådet, men vi mener, at hvis Sikkerhedsrådet var veget bort fra det, havde Saddam Hussein igen vundet over verden.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Men pointen her er jo netop, at FN's våbeninspektører bad om mere tid. Pointen er netop, at havde der været en afstemning i Sikkerhedsrådet, havde formentlig kun 4 ud af 15 stemt for en militær intervention, og der var heller ikke det FN-grundlag, hvilket alverdens folkeretlige kloge hoveder efterhånden vistnok har påvist. Men det virker, som om det er gået hen over hovedet på den danske regering.

Men kan ikke sige, at Danmark er gået i krig på sit helt eget og separate grundlag. Det, der står tilbage, er, at Danmark sammen med Bush, sammen med amerikanerne valgte at sige nej til, at våbeninspektørerne kunne få mere tid til netop at bekræfte eller afkræfte, om der var masseødelæggelsesvåben. Derfor de stærke ord til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen de falder meget kraftigt tilbage på hr. Morten Helveg Petersens stakkels far. For i 1998, hvor han brugte de argumenter, jeg har læst op, var der ikke nogen Sikkerhedsrådsresolution. Der var der ikke nogen ny beslutning. Der var heller ikke enighed i EU. Sverige og Finland og Belgien, så vidt jeg husker, var imod hr. Niels Helveg Petersen, hvorimod England støttede, ligesom England også havde samme opfattelse i 2003 som Danmark.

Men forskellen er bare, at jeg støttede SR-regeringens forslag i 1998, hvorimod Det Radikale Venstre løb fra den samme argumentation, da der så var skiftet regering. Det er bare det, jeg

understreger her i dag, og det er derfor, jeg ikke kan acceptere ordvalget.

Så mener jeg heller ikke, at fordi amerikanerne har sagt Al-Qaeda, skulle vi også have sagt Al-Qaeda. Vi sagde ikke Al-Qaeda. Fordi Blair sagde Niger og det der yellow powder, skulle vi også have sagt det. Vi sagde præcis ikke Niger og gult pudder. Så man kan ikke sige, at fordi Blair sagde det, sagde vi det også. Vores argument var Sikkerhedsrådet, autoriteten, og at Saddam Hussein ikke måtte smutte igen, præcis som han sagde i 1998.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

I forhold til de tal, som udenrigsministeren brugte, nemlig at der i publikationen »Danmarks engagement i Irak« fra Udenrigsministeriet, som er kommet i maj i år, står, at det estimeres, at væksten i BNI, der var på 3 pct. i 2006, vil blive på 14,4 pct. i 2007, skal man måske gå tilbage og se på, hvad udenrigsministeren sagde den 19. januar 2006, da Irak også dengang blev diskuteret i Folketingssalen. Da sagde udenrigsministeren:

Den irakiske økonomi vil vokse med ca. 17 pct. i 2006.

Ups, må jeg sige til udenrigsministeren, det blev vist så kun til 3 pct.

Kl. 20.00

Hr. Troels Lund Poulsen sagde det samme: Iraks vækst i bruttonationalproduktet er steget i det seneste år og vil vokse alene med 17 pct.

Men det, jeg så egentlig vil spørge om, og det er mit spørgsmål, er: Forsvarets Efterretningstjeneste siger, at der er borgerkrig i Irak. Er der det?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Først om tallene: Det er klart, at det var et estimat, en vurdering, jeg nævnte der i januar 2006, af, hvad der ville ske det år. Det skete så ikke. Men når jeg tog det her frem, var det, fordi hr. Rune Lund var så venlig at citere fra nogle steder fra teksten. Så sagde jeg, at der altså også er andre steder, man kunne citere fra i teksten. Det var såmænd bare derfor.

Jeg er jo ikke profet. Det er så dermed også afsløret for hr. Rune Lund til hr. Rune Lunds skuffelse. Min profeti var altså ikke rigtig; estimatet var forkert. Men der er altså et nyt estimat, og det var altså fremgang.

Borgerkrig? Jeg synes, det er ret uinteressant. Der er sekterisk vold. Der er ekstreme shiitter og ekstreme sunnier. Der er fuldstændig urimelig vold. Der er fuldstændig umenneskelige angreb på civile mennesker, der står i kø, på politiaspiranter, der står i kø, på politifolk, der kører hjem. Det er alt sammen for at få samfundet til at bryde sammen. Der er Al-Qaeda, som spiller ind for at holde gryden i kog, hvor de kan komme af sted med det.

Så for mig er det egentlig ikke så vigtigt, om hr. Rune Lund vil kalde det borgerkrig. For mig er det afgørende at sige, at der er væbnede konflikter, der er uro og vold, der er fuldstændig uacceptabel, og derfor må vi på bedste måde hjælpe dem, og den bedste måde er nok den, vi leverer nu.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Så lad mig stille et andet spørgsmål i forlængelse af det: Var den situation, vi nu ser i Irak, det, som udenrigsministeren havde ventet eller håbet på? Var det det, der skulle ske? Eller var det noget andet, man havde i tankerne?

Hvordan synes udenrigsministeren egentlig det går i Irak? Jeg synes ærlig talt, at det har været en katastrofal krig, som har kostet 655.000 irakere livet, og som har ført landet ud i et fuldstændigt kaos og opløsning. Men hvordan har udenrigsministeren det selv med at have været en del af en krig, som er endt der, hvor den er nu?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jo, men det er klart, at hr. Rune Lund jo aldrig kommer i den situation at skulle lave de overvejelser, for hr. Rune Lund stemmer aldrig nogen sinde for at gå ind for noget som helst, som FN opfordrer til. For hr. Rune Lund må ikke glemme, at FN har opfordret til det her. De danske soldater, der er til stede i Irak på landjorden, er der alle sammen efter en opfordring fra FN, der kom i juni, så vidt jeg husker, 2003.

Men hr. Rune Lund kommer jo aldrig for skade at opfylde FN's opfordringer. Jeg ved, at hr. Rune Lund fremsætter et beslutningsforslag om, at koalitionen skal hjem og FN-tropperne skal hjem. Ja, ja. FN er inde, i og med at FN's Sikkerhedsråd har mandateret koalitionen til at være der. Derfor kan man slet ikke forestille sig, at man pludselig skifter den ud med nogle FN-tropper. Hvor skulle de komme fra?

Jeg synes ikke, det går godt nok. Det siger da sig selv. Jeg synes da også, det ser dystert ud. Jeg har jo her beskrevet de alternative scenarier, som kan være på vej, og som kan ske. Men hvis man kan se det dårlige, der kan ske, har man altså også en forpligtelse til at forhindre det og gøre, hvad man kan for at forhindre det, i modsætning til hr. Rune Lund, der sætter sig ned og ikke vil handle overhovedet.

Det er jo klart. Med de rene hænder risikerer man jo ikke noget som helst, hvis man overhovedet ikke rører noget med dem. Men der er jo her tale om, at de alternative scenarier i Irak er af en sådan art, at den omlægning, vi foreslår, skal være med til at hjælpe det demokratiske Irak til at overleve, og det kan vi kun håbe på. Jeg har tillid til, at de får skabt den nødvendige forsoning og bredde, som gør, de kan tage opgøret med militserne og ekstremisterne.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Med hensyn til diskussionen om masseødelæggelsesvåben, og hvem der har haft dette ord i deres mund, og med hvilken vægt de har udtalt, om de var der, eller troede, de var der, eller regnede med osv., vil jeg egentlig gerne i tilslutning til det stille et spørgsmål. Det helt afgørende er jo, at der i marts måned 2003, hvor man går i krig, måske var 4 ud af 15 medlemmer i FN's Sikkerhedsråd, der ville have accepteret det.

Har det slet ikke gjort indtryk, heller ikke sådan efterfølgende gennem tiden, at der var så massiv en modstand i FN's Sikkerhedsråd mod, at man gik i krig på det grundlag, som udenrigsministeren refererer? Det var den ene ting.

Den anden ting er, at det i omgangen her siges, at omlægningen, som det nu kaldes, hjemtagningen af styrkerne, har været forberedt længe. »Forberedt længe« er selvfølgelig et vidt begreb, men jeg mener, at meddelelsen fra regeringen om, at man ville hjem, vel kom engang i marts måned i år, og hvis så overvejelserne har foregået længe, må det i hvert fald have været i nogle måneder før marts 2007.

Kl. 20.05

Er det ikke sådan, at man flyttede lejr derne i slutningen af 2006, hvor man rykkede fra Camp Eden over til den nye, meget store lejr? Havde det ikke været meget mere fornuftigt, hvis man dengang havde så kraftige overvejelser derom, at man så havde trukket styrkerne hjem på daværende tidspunkt, så man var sluppet for at flytte lejr?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Må jeg til det første om sikkerhedssituationen og Sikkerhedsrådet i marts sige: Det ved vi jo ikke, der blev jo ikke stemt. Den sidste resolution var derimod fra december 2002, og da blev der stemt 15-0, Syrien inklusive, for en resolution, som gav den sidste chance. Der kom ikke nogen yderligere resolution, og derfor er grundlaget stærkere end det, man lavede i 1998, hvor man ikke havde en sådan sidste chance-resolution.

Må jeg minde om, at Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre gik i krig i Kosovo i 1999 fuldstændig uden et FN-mandat. Vi støttede det, jeg anklager dem ikke – jeg er bare lidt træt af den her dobbeltmoral. Og når jeg så hører det socialdemokratiske medlem tale om en ulovlig krig, og at det må man overhovedet ikke, så mener jeg altså ikke, den her er ulovlig.

Jeg har altid sagt, at jeg synes, at det var fint, at Vietnam gik ind i Cambodja og stoppede Pol Pots myrderier. Men det var jo ulovligt. Skulle vi så smide Vietnam ud igen og sætte Pol Pot ind igen? Af og til er man jo i den situation, at man er nødt til at handle. Og jeg ved da også, at Socialdemokratiet er indstillet på at handle i Darfur, hvis det er nødvendigt – også uden om en sikkerhedsrådsresolution. Så jeg synes ikke, man skal gøre det her til en bibel, men vi mener altså stadig væk, at mandatatet var stærkere end i 2003.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jamen så kan jeg måske benytte lejligheden til at gentage mit spørgsmål om lejrflýtningen, ikke sandt, og så måske lige tilføje, at omkring intervention også uden FN-mandat vedkender vi os, at det kan være nødvendigt i givne situationer, til eksempel typisk når der er tale om en humanitær katastrofe. Men vi mener absolut ikke, den er gangbar i Iraksagen.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nej, men det mente man altså i 1998, og man kan jo skifte holdning, når man kommer ud af regeringen. Det gjorde vi bare ikke. Vi havde samme holdning både i og uden for regeringen, men sådan er der forskel på folk.

Overvejelserne før marts 2007: Ja, jeg bekræfter, at de overvejelser startede med, at udenrigsminister Zebari og statsminister al-Maliki ved to forskellige lejligheder omkring den 1. december

talte med mig om, hvad de havde behov for, og hvad de ønskede af Danmark bagefter.

Så lejrskiftet: Når der går den tid mellem disse samtaler og marts, som hr. Kaalund påpeger, er det jo, fordi der skal ske en koordinering med briterne selvfølgelig, som også reducerer, og der skal ske en koordinering med irakerne af overtagelsen af sikkerheden, og det tager jo sin tid. Briterne har jo også reduceret, selv om man er rykket over i den anden base. Så de samme overvejelser har briterne gjort, og de fandt, at den anden base var bedre egnet.

Jeg er ikke militæreksport – og det er så forsvarsministeren, der skal tage vare på det – men det har man altså vurderet. Vores overvejelser ligger der, at det selvfølgelig skal koordineres grundigt med vores partnere, og man skal ikke bare træffe sin egen beslutning uden hensyn til dem, man arbejder sammen med. Det var derfor, vi koordinerede.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, der er meget deja-vu over den her diskussion. Men der er ét punkt, jeg i hvert fald synes vi trænger til at få en lidt større afklaring på. Det er den der hjemmestrikkede forklaring, som den danske regering hele tiden har hævdet at man gik ind i Irakkrigen på, hvor man siger, at det her ikke var et spørgsmål om masseødelæggelsesvåben, ikke var et spørgsmål om et regime-skift, men at det var et spørgsmål om, at Saddam Hussein ikke overholdt tidligere FN-resolutioner.

Det er jo sådan, at der altid må være en vis proportionalitet mellem en brøde og så den straf, man kører frem med. Vil ministeren ikke indrømme, at det jo er fuldstændig absurd, at der skal dø en halv million civile irakere, der skal være flere millioner irakiske flygtninge, der skal være totalt kaos i landet, fordi Saddam Hussein ikke overholdt en FN-resolution, og at forholdet mellem, hvad der er brøden, og hvad der konsekvensen, er fuldstændig ude af proportioner?

Eller sagt lidt anderledes: Det er jo ikke første gang, at der er et land, der ikke overholder en FN-resolution. Israel har overtrådt adskillige FN-resolutioner. Vil ministeren mene, at man skal reagere over for Israel, ved at man går i krig, og at flere hundrede tusinde civile israelere skal dø, fordi den israelske regering ikke overholder en FN-resolution? Det er jo direkte ond-

skabsfuldt, hvis det er sandt – derfor er det heller ikke sandt.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen jeg må sige til hr. Holger K. Nielsen, at Israel ikke har overtrådt nogen sikkerhedsrådsresolution. Det er generalforsamlingsresolutioner, hr. Holger K. Nielsen tænker på, det er ikke sikkerhedsrådsresolutioner, for der er ikke vedtaget nogen. Derimod blev der vedtaget en stribe sikkerhedsrådsresolutioner mod Irak, som ikke blev overholdt, og derfor støttede vi jo også SR-regeringen i 1998.

Kl. 20.10

Jeg er enig med hr. Holger K. Nielsen i, at skaderne i Irak og omkostningerne fra dem er forfærdelige. Det er vi helt enige om. Sunni-shiakonflikten er mere ondskabsfuld, end man kunne have forestillet sig. Det er vi enige om.

Men igen: Hvad er alternativet? Det er at sige: Jamen så må vi bare lade det hele i stikken og lade disse ekstremister skalte og valte, som de vil. For hvorfor er det blevet så farligt og desværre alt for ofte alt for ondt?

Det er det jo, fordi ekstremisterne ønsker, at det skal være så ondt, så de kan få lov til at tage det hele. Det er jo det, der er pointen. Som Kaj Munk sagde engang: Hvis de pæne mænd ikke vil handle, så tager bisserne jo magten i verden.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nej, pointen er: Kan det virkelig være rigtigt, at man kan komme igennem med en argumentation om, at der skal være så grusomme konsekvenser, fordi man ikke overholder en resolution?

Jeg mener, hvis det var regimeskiftet, der var målet, hvis det var, fordi Saddam Hussein havde masseødelæggelsesvåben, så kunne man måske diskutere det, men problemet er jo så, at regeringen laver sin helt egen hjemmestrikkede argumentation, som ingen andre i denne verden er kommet igennem med i deres respektive lande. Tony Blair forsøgte, det ved jeg godt. Bush forsøgte det, men det lykkedes ikke, for den er så absurd, at det skriger til himlen.

Det er jo kun her i Danmark, at det er lykkedes regeringen at komme igennem med den hjemmestrikkede argumentation. For det holder jo ingen steder, at det skal have så grusomme konsekvenser, at man ikke overholder en FN-resolution. Der er intet forhold imellem,

hvad der er brøden, og hvad der er konsekvenserne.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er jo bare mærkeligt. Ja, SF har været imod hele tiden og formentlig også imod regeringen i 1998, det kan jeg ikke huske. Jeg ved ikke, hvad hr. Holger K. Nielsen sagde, da han hørte følgende: at det ud fra en helhedsvurdering af den lange række af allerede vedtagne resolutioner er velbegrundet, at det internationale samfund om nødvendigt svarer igen med militære magtmidler.

Det var det, resolution 678 gav bemyndigelse til. Det her var min henvisning til resolutionen fra 1998 under SR-regeringen. Det er det samme argument, vi har brugt.

Så skal jeg lige minde hr. Holger K. Nielsen om – nu har han ikke været så slem som så mange andre i dag – at han den 19. marts 2003 sagde: Det handler om, at Saddam Hussein har masseødelæggelsesvåben. Og det er jo det, våbeninspektørerne er i gang med at undersøge. De er i gang med at få det afmonteret.

Det blev altså sagt som en kendsgerning, vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen. Jeg bebrejder ikke, at hr. Holger K. Nielsen sagde det. Det var den almindelige viden, som alle leverede. Så jeg mener stadig væk, at vores argument var og er, at hvis man giver en sidste chance fra verdenssamfundets side, så er verdenssamfundet en partitiger, hvis man så siger: Nej, det mente vi ikke alligevel.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Den sidste spørger, jeg har, er hr. Ole Vagn Christensen.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg har også tilladt mig at bruge ordet løgn. Jeg synes, at vores udenrigsminister argumenterer vældig flot, altså med handlingerne fra 1998 til 2003. Men det bortforklarer jo ikke, at den strid, der er imellem dem, der vedtog at gå i krig, og så dem, der var imod at gå i krig, består i, at man ville give våbeninspektørerne lidt mere tid, og at våbeninspektørerne havde bedt om det. Og så er der jo sådan ligesom det der flor af omsvøb, eller hvad man nu skal kalde det, omkring den danske udtalelse om, hvorfor vi gik ind i krigen.

Jeg vil gerne stille udenrigsministeren det der spørgsmål, som mange stiller os andre: Var vi

gået i krig, hvis ikke USA havde sagt, at de ville i krig på grund af masseødelæggelsesvåben og Al-Qaeda-forbindelser?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan bekræfte, at vi ikke var gået i krig uden USA. Vi var ikke gået ind alene.

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

De der udtalelser om, at så krigsliderlig er man alligevel ikke, indeholder da trods alt en indrømmelse. Men når udenrigsministeren trækker alle de der andre mennesker frem, som har snakket om masseødelæggelsesvåben, vil jeg spørge, om det ikke var, fordi Bush og Blair havde solgt det så godt til verden.

Hvis vi kigger på de udtalelser, som også forskellige ministre kom med på det tidspunkt, om, hvordan det hele sådan set accelererede, indgik disse ord så ikke i pressemeddelelser og presseudtalelser fra udenrigsministeren og måske også fra statsministeren, eller vil udenrigsministeren afkræfte, at disse ting foregik i regeringen?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg skal citere Per Stig Møller fra den 18. marts 2003, og det er mit svar på spørgsmålet:

Hvad nu, hvis alle lande siger: Vi giver mere tid? Det har han haft masser af, 12 år og 4 måneder, men det har ikke hjulpet. Blix siger, at han ikke har fået den hjælp, han skulle have. Så går alle hjem. Amerikanerne siger også: Nåh ja, vi går også hjem. Så sidder Saddam Hussein tilbage med sine masseødelæggelsesvåben.

Ja, det mente vi alle sammen. Det var den opfattelse, der var. Det var også derfor, man sendte folk ind for at undersøge det.

Så med hensyn til spørgsmålet om mere tid har jeg jo svaret på det. Det var jo præcis Saddam Husseins spil. Det var det også i 1998, da han smed våbeninspektørerne ud. Så kom dette pres fra den danske regering, og de fik lov at komme ind. Da så presset faldt bort – for vi kom jo ikke i krig i 1998 – blev våbeninspektørerne

smidt ud igen, eller deres arbejdsbetingelser blev så vanskelige, at de måtte opgive.

Det spil havde han jo kørt hele tiden, og det var det, der formentlig ville ske igen. Det ville så betyde, at hele regionen igen ville sidde med uvisheden om, hvorvidt han havde masseødelæggelsesvåben. Hvorfor afslørede han ikke, at han ikke havde dem? Fordi det havde afsløret ham som en papirtiger, og så havde han fået uro med shiitter og kurdere i sit eget land eller måske med regionerne omkring, f.eks. iranerne. Derfor kunne han ikke afsløre det. Men det betyder så også, at de andre, når det ikke blev afsløret, stadig væk ville tro, at han havde dem, og så ville han have været en fare for den regionale sikkerhed, sådan som Sikkerhedsrådet advarede om at han var.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til udenrigsministeren.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemming

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 16. maj 2007, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.18